Opłatę pocztową uiszczono ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

ROK XXXIX. Lwów, dnia 25 listopada 1935 r. NUMER 11.

TREŚĆ:

1.

Specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 503).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 6 listopada 1935 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 501) postanawiam, co następuje:

Art. 1. Na cele równowagi budżetowej wprowadza się specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.

Art. 2. (1) Specjalnemu podatkowi podlegają wynagrodzenia, wypłacane przez: 1) Skarb Państwa i Skarb Śląski; 2) państwowe: monopole, banki, przedsiębiorstwa, fundusze, zakłady i instytucje; 3) związki samorządu terytorjalnego, związki międzykomunalne (celowe), oraz przedsiębiorstwa, banki, zakłady i instytucje tych związków, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorjalnego, komunalne kasy oszczędności i banki komunalne; 4) związki samorządu gospodarczego i zawodowego oraz przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje tych związków; 5) prawnopubliczne zakłady ubezpieczeń; 6) Bank Polski.

(2) Za wynagrodzenia w rozumieniu dekretu niniejszego uważa się wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzach wraz z dodatkami i w naturze, jakie płatnik uzyskuje: z tytułu diet poselskich i senatorskich, z tytułu stosunku służbowego, z tytułu najmu pracy, z tytułu udziału w zarządach związków prawa publicznego, z tytułu udziału we wszelkiego rodzaju radach, komitetach, komisjach i t. p., z tytułu spełniania funkcyj kontrolnych z ramienia władz nadzorczych, albo też z tytułu prawa do emerytury, renty, pensji lub zaopatrzenia, — bez względu na rodzaj i nazwę tych wynagrodzeń.

(3) Za wynagrodzenia osób, pełniących służbę poza granicami Państwa, uważa się uposażenie zasadnicze, a jeżeli chodzi o pracowników kontraktowych, — jedną trzecią część ich wynagrodzenia umownego.

(4) Rozporządzenie Rady Ministrów ustali, jakie świadczenia w naturze będą podlegały specjalnemu podatkowi, oraz zasady obliczania wartości tych świadczeń.

Art. 3. Specjalnemu podatkowi nie podlegają:

1) a) wolne od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych wynagrodzenia, których łączna suma bez jakichkolwiek potrąceń, wypłacana przez poszczególną władzę, urząd, przedsiębiorstwo, zakład, instytucję i t. p., nie przekracza 100 zł miesięcznie, i b) wynagrodzenia podlegające tym obciążeniom lub niektórym z nich, jeżeli łączna suma tych wynagrodzeń bez jakichkolwiek potrąceń, wypłacana przez poszczególną władzę, urząd, przedsiębiorstwo, zakład, instytucję i t. p., nie przekracza 110 zł miesięcznie;

2) zaopatrzenia weteranów powstań narodowych oraz wdów po nich;

3) zaopatrzenia b. skazańców politycznych oraz pozostałych po nich wdów i sierót;

4) pensje, przywiązane do orderu wojennego „Virtuti Militari" oraz do odznaki Krzyża Zasługi za Dzielność;

5) zaopatrzenia osób szczególnie zasłużonych oraz wyjątkowe zaopatrzenia nie oparte na innych tytułach prawnych;

6) zaopatrzenia inwalidzkie, przysługujące z mocy ustawy z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 5, poz. 31);

7) świadczenia i zaopatrzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych i opieki społecznej, z wyjątkiem rent z tytułu ubezpieczenia pracowników umysłowych, unormowanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) wraz z późniejszemi zmianami.

Art. 4. Za podstawę ustalenia stopy procentowej i obliczenia specjalnego podatku przyjmuje się łączną sumę wszelkich wynagrodzeń, wypłacanych przez poszczególną władzę, urząd, przedsiębiorstwo, zakład, instytucję i t. p. w ciągu miesiąca, bez jakichkolwiek potrąceń. Jeżeli jednak wskutek przypadającego dnia świątecznego na normalny dzień wypłaty następuje w jednym miesiącu wypłata stałego miesięcznego wynagrodzenia za dwa miesiące, to dla celów ustalenia stopy procentowej i obliczenia specjalnego podatku wynagrodzenie za każdy miesiąc traktuje się jako wypłacone w normalnym miesiącu wypłaty.

Art. 5. (1) Specjalny podatek pobiera się drogą potrącenia przy wypłacie wynagrodzeń według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia, wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych ponad	do	Stopa procentowa podatku
1	100	150	7
2	150	200	9
3	200	250	10
4	250	500	11
5	500	1.000	14
6	1.000	2.000	17
7	2.000		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państwowy podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia, wypłacanego w ciągu miesiąca w złotych ponad	do	Stopa procentowa podatku
1	110	165	$5^1/_2$
2	165	220	7
3	220	560	8
4	560	2.350	10
5	2.350		15

(2) Jeżeli płatnik uzyskuje wynagrodzenie w pieniądzach i w naturze, specjalny podatek nie może przekraczać 25% wynagrodzenia pieniężnego.

(3) Specjalny podatek należy potrącać w ten sposób, aby z wynagrodzenia wyższego stopnia po potrąceniu specjalnego podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego wynagrodzenia bezpośrednio niższego stopnia po potrąceniu specjalnego podatku przypadającego na ten stopień. Jeżeli z wynagrodzenia po potrąceniu specjalnego podatku pozostałaby kwota mniejsza niż najwyższe wynagrodzenie niepodlegające specjalnemu podatkowi, — należy specjalny podatek potrącić tylko w wysokości nadwyżki ponad to najwyższe wynagrodzenie.

(4) Jeżeli ta sama władza, urząd, przedsiębiorstwo, zakład, instytucja i t. p. wypłaca tej samej osobie dwa lub więcej wynagrodzeń, z których jedne wolne są od państwowego podatku dochodowego oraz opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych, inne zaś podlegają tym obciążeniom lub niektórym z nich, to do wynagrodzeń wolnych od wszystkich wymienionych obciążeń stosuje się skalę, określoną w ust. (1) pkt. 1), do wynagrodzeń zaś pozostałych — skalę, określoną w ust. (1) pkt. 2), przyczem wysokość stopy procentowej podatku w każdej skali ustala się na podstawie łącznej sumy obu rodzajów

wynagrodzeń. Przepisy ust. (3) stosuje się tu odpowiednio przy uwzględnieniu stopy i wysokości dochodu, przewidzanych w ust. (1) pkt. 1).

Art. 6. Specjalnemu podatkowi podlegają wynagrodenia:

1) wypłacane w czasie od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają;

2) wypłacane za czas od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 31 grudnia 1937 r. bez względu na czas wypłaty.

Art. 7. (1) Obowiązek potrącania specjalnego podatku ciąży na władzach, urzędach, przedsiębiorstwach, zakładach, instytucjach i t. p., wypłacających wynagrodzenia.

(2) Potrącone kwoty należy wpłacić do kasy właściwego urzędu skarbowego w terminie do dnia siódmego miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu podatkowym, z dołączeniem wykazu potrąceń, sporządzonego według ustanowionego przez Ministra Skarbu wzoru, lub odpisu listy płacy, zawierającej dane, niezbędne do sprawdzenia prawidłowości dokonanych potrąceń.

Art. 8. Postępowanie w sprawach specjalnego podatku podlega przepisom ordynacji podatkowej, a w szszególności przepisom, dotyczącym państwowego podatku dochodowego, pobieranego według działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Art. 9. (1) Należności z tytułu specjalnego podatku wpływają w całości do Skarbu Państwa.

(2) Do kwot specjalnego podatku nie mogą być pobierane żadne dodatki, ani na rzecz Skarbu Państwa ani też na rzecz związków samorządowych.

(3) Przysługujące z mocy szczególnych przepisów zwolnienia od podatków nie mają zastosowania do specjalnego podatku, pobieranego na zasadzie dekretu niniejszego.

Art. 10. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 11. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **(—)** ***I. Mościcki.***

Prezes Rady Ministrów: (—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski.*

Minister Skarbu: (—) *E. Kwiatkowski.*

2.

Obniżenie komornego.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 504).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 6 listopada 1935 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 501) postanawiam, co następuje:

I. Obniżenie komornego.

Art. 1. (1) Na okres od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 30 listopada 1937 r. obniża się podstawowe komorne mieszkań i lokali, podlegających ustawie o ochronie lokatorów, według następujących zasad:

a) dla mieszkań 3-izbowych (2-pokojowych) i mniejszych o 15%.

b) dla mieszkań większych oraz lokali przemysłowych i handlowych . . . . o 10%.

(2) Komorne za przedmiot najmu, który lokator w całości lub w części oddał w podnajem, ulega obniżeniu w tym samym stosunku co komorne płacone przez lokatora.

(3) Nie ulega obniżeniu komorne, którego wysokość została ustalona w umowie, zawartej w myśl art. 3 ustawy o ochronie lokatorów.

Art. 2. (1) Komorne w budynkach, nie podlegających ustawie o ochronie lokatorów, a należących do Skarbu Państwa, banków państwowych, związków samorządu terytorjalnego, zakładów ubezpieczeń społecznych oraz innych instytucyj prawa publicznego, obniża się na okres od dnia 1 grudnia 1935 r. do dnia 30 listopada 1937 r. według następujących zasad:

a) dla mieszkań 3-izbowych (2-pokojowych) i mniejszych o 15%,

b) dla mieszkań 4-izbowych (3-pokojowych) i większych o 10%.

(2) W domach, należących do zakładów ubezpieczeń społecznych, obniżenie, przewidziane w pkt. a) i b) ustępu poprzedzającego, następuje w stosunku do komornego płaconego za grudzień 1934 r.

II. Zmiana ustawy o ochronie lokatorów.

Art. 3. — opuszcza się.

III. Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. Art. 4—9 — opuszcza się.

Prezydent Rzeczypospolitej: (—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów :(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski.*

Minister Spraw Wewnętrznych: (—) *Wł. Raczkiewicz.*

Minister Sprawiedliwości: (—) *Czesław Michałowski.*

3.

Wstrzymanie potrącania rat zaliczek na uposażenie.

Zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 14 listopada 1935 r. L. D. III. 16744/3/35).

Zarządzam aż do odwołania całkowite wstrzymanie potrącania rat zaliczek na uposażenie przyznanych do dnia 12 listopada r. b. funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których wynagrodzenie podlega specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych.

Zarządzenie niniejsze należy wprowadzić w życie już przy wypłacie uposażenia za miesiąc grudzień r. b.

W związku z powyższem w odniesieniu do osób, o których wyżej mowa, traci moc obowiązującą zarządzenie z dnia 9 kwietnia r. b. L. D. III. 5908/3/35 w sprawie potrącania rat zaliczek na uposażenie w okresie trwania akcji potrącania rat na 3% premjową pożyczkę inwestycyjną.

Natomiast powołane wyżej zarządzenie jest nadal aktualne przez czas trwania akcji potrącania rat na 3% premjową pożyczkę inwestycyjną w odniesieniu do osób, których wynagrodzenie nie podlega specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń wypłaconych z funduszów publicznych.

Dalsze zarządzenia wydadzą właściwe władze naczelne.

Treść niniejszego okólnika winna być podana do wiadomości wszystkich zainteresowanych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Minister Skarbu: (—) *E. Kwiatkowski.*

4.

Koszty przejazdów p. o. wizytatorów towarzyszących kuratorowi.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 6 listopada 1935 r. Nr. I. R. 3926/35.

Nr. O. 46610/35. Ministerstwo wyjaśnia, że okólnik Nr. 24 z dnia 20 lutego 1932 r. (I. R. 1256/32[1]) o kosztach przejazdu p. o. wizytatorów, towarzyszących kuratorowi, stracił moc obowiązującą z dniem wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem, oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 320), którego § 14 punkt 1 wyszczególnia osoby, uprawnione do przejazdu I klasą.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

5.

Mieszkania służbowe.

Opłaty za mieszkania służbowe w budynkach bezpłatnie oddanych Skarbowi Państwa.

Pismo okólne Nr. 170 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 października 1935 r. Nr. B. Z. 12. Og. 10).

Nr. O. 27189/35[2]). W sprawie mieszkań funkcjonarjuszów państwowych w budynkach prywatnych lub gminnych, oddanych Skarbowi Państwa do użytku bezpłatnie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, co następuje:

1) Stosunek między Skarbem Państwa a oddającym budynek Skarbowi Państwa bezpłatnie jest różny i niezależny od stosunku między Skarbem Państwa a zajmującym mieszkanie w tym budynku.

2) Skarb Państwa „administruje“ budynkiem oddanym mu bezpłatnie w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 168.

[2]) Pismo Urzędu Woj. Lwowskiego z dnia 4 października 1935 r. L. K. B. 1/13 ex 1935.

1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82[1]), takiemu pojęciu bowiem nie sprzeciwiają się ani względy prawne (wykluczenie w odnośnych przepisach), ani gramatyczne („administracja" — zarząd, kierownictwo).

3) Skarb Państwa ponosi w takim przypadku koszty remontu i t. p., wobec czego należności z tytułu opłat za mieszkanie bądź to służbowe, bądź niesłużbowe, w budynkach oddanych Skarbowi Państwa bezpłatnie, powinny być przez Skarb Państwa pobierane według norm ustalonych wspomnianem rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 82).

Dyrektor Departamentu: (—) Inż. *Stawiński.*

Kredyty na remont i utrzymanie nieruchomości państwowych.

Nr. O. 24561/35. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia 11 września 1935 r. Nr. B. Z. 35/LW/5, podanem do wiadomości Kuratorjum O. S. Lw. pismem Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 21 września 1935 r. L. K. 22/3 ex 1935, wyjaśniło odnośnie remontu mieszkań służbowych funkcjonarjuszów państwowych, iż z uwagi na to, że tego rodzaju mieszkaniami dysponują władze użytkujące budynki, które dokonywują przydziału mieszkań służbowych we własnym zakresie bez ingerencji urzędu wojewódzkiego, gdyż odnośne lokale stanowią integralną część urzędu, wszelkie wydatki związane tak z remontem jak i z utrzymaniem mieszkań służbowych powinny ponosić odnośne władze ze swoich budżetów.

Zarachowywanie czynszów za mieszkania służbowe w budynkach gminnych.

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 24 września 1935 r. Nr. I. R. 8007/35.

Nr. O. 24691/35. Ministerstwo wyjaśnia, że wpływy z czynszów za mieszkania służbowe w budynkach gminnych, odstąpionych bezpłatnie państwowym zakładom szkolnym do użytkowania, mają być zarachowywane na fundusz specjalny „Taksa administrcypna", z którego pokrywane są wydatki, związane z utrzymaniem i konserwacją tych budynków.

Naczelnik Wydziału: (—) *A. Nowak.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 107.

6.

Prawo do ulg kolejowych dla funkcjonarjuszów państwowych nie pobierających uposażenia.

Okólnik Prezydjum Rady Ministrów Nr. 30 z dnia 12 październik 1935 r. (L. 106-27/54).

Prezydjum Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Komunikacji i Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że prawo do ulg przy przejazdach kolejami państwowemi, unormowane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 79[1]) nie przysługuje funkcjonarjuszom państwowym (sędziom, prokuratorom oraz asesorom i aplikantom sądowym), którzy pozostają na bezpłatnym urlopie.

Funkcjonarjusz państwowy, który otrzymał urlop bez uposażenia, winien równocześnie z udzieleniem urlopu zwrócić władzy, wystawiającej legitymacje, legitymację uprawniającą do ulg kolejowych, zarówno swoją, jak ewentualnie swej żony, może natomiast na żądanie otrzymać legitymację według wzoru Nr. 50 (okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 października 1934 r. Nr. 40 — 6/8[2]) za ustaloną opłatą.

Prawo do ulg przy przejazdach kolejami państwowemi nie przysługuje również bezpłatnym praktykantom w służbie państwowej.

P. o. Dyrektora Biura Personalnego: (—) *Jagiełło.*

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 91 z dnia 30 października 1935 r. (B. P. 23100/35).

Nr. BP. 45972/35. Jednocześnie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego unieważnia wyjaśnienie swe z dnia 10 listopada 1927 r. Nr. I. 18777/27 w sprawie legitymacyj kolejowych dla nauczycieli urlopowanych bezpłatnie[3]).

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *Jan T. Lipka.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1934 r., str. 102.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 82.

[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1928 r., str. 10.

7.

Instrukcja o wizytacjach szkół średnich ogólnokształcących przez wizytatorów.

Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 12 października 1935 r. (Nr. II S. 5755/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 178).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przy wizytowaniu państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących wizytatorowie winni przestrzegać wskazań i postanowień, zawartych w załączonej do niniejszego rozporządzenia instrukcji.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy w sprawach, objętych załączoną instrukcją.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Jędrzejewicz.*

Instrukcja.

I. Wytyczne pracy wizytacyjnej.

Zadaniem pracy wizytacyjnej wizytatora szkół jest planowe badanie stanu i funkcjonowania szkół średnich ogólnokształcących, celem współdziałania z niemi i fachowej nad niemi opieki i kontroli.

W szczególności przez wizytacje należy dopomagać szkołom i kontrolować je w zakresie: 1) spełniania zadań, wyznaczonych im przez ustawy i statuty szkolne; 2) właściwego wypełniania programu naukowego i wychowawczego; 3) należytego przestrzegania obowiązujących przepisów. Wizytator winien przytem baczyć, aby praca dydaktyczna i wychowawcza szkoły odpowiadała potrzebom i charakterowi środowiska, w którem ona się znajduje.

Jednym z zasadniczych warunków skuteczności oddziaływania wizytatora na pracę szkolną i osiągnięcia pożądanych wyników jest jego autorytet, nietylko urzędowy, lecz przedewszystkiem osobisty.

Wizytując szkołę, wizytator dąży najpierw do zaznajomienia się z jej stanem i funkcjonowaniem w całości, a następnie stara się o szcze-

gółowe i wszechstronne poznanie uczelni, by móc w dostatecznie szerokim zakresie udzielać jej rad i pomocy.

Od normalnej pracy wizytacyjnej należy odróżnić inspekcje, dokonywane dla zbadania określonego aktualnego zagadnienia w grupie szkół lub poszczególnej szkole, jak np. celem zbadania na początku roku szkolnego przygotowania organizacji szkół lub dla sprawdzenia sposobu wykonania wydanych zarządzeń powizytacyjnych.

II. Planowanie pracy.

Organizacja pracy wizytacyjnej w okręgu.

Celem należytego zorganizowania pracy wizytacyjnej kurator przydziela szkoły średnie ogólnokształcące do rejonów wizytacyjnych, z których każdy w zasadzie stanowi całość terenową.

Odstępstwa od zasady terenowego skupiania rejonów są dopuszczalne tylko wyjątkowo, jeśli uzasadniają je specjalne względy polityki oświatowej na danym terenie.

Kurator wyznacza naczelnikowi wydziału szkół średnich i każdemu z wizytatorów po jednym rejonie wizytacyjnym. Naczelnik wydziału otrzymuje rejon, dostosowany do warunków jego opracy. Szkoły w siedzibach kuratorjów oraz szkoły m. Łodzi mogą być przydzielone kilku osobom.

Opieka danego wizytatora nad tym samym rejonem wizytacyjnym winna — jeśli specjalne względy nie wymagają zmiany — trwać przynajmniej 3—4 lat, by pozwolić wizytatorowi na poznanie rejonu i osiągnięcie wyników pracy.

Kurator ustala ogólny kierunek pracy wizytacyjnej w okręgu i wnika w pracę wizytatorów przez inspekcje, które bądź przeprowadza osobiście, bądź zleca ich dokonywanie i inicjowanie naczelnikowi wydziału szkół średnich. Nad całością prac wizytatorów czuwa naczelnik wydziału szkół średnich, kierując się dyrektywami kuratora. Naczelnik wydziału szkół średnich odbywa raz na miesiąc konferencję wizytacyjną przy udziale wszystkich wizytatorów i omawia na niej problemy związane z całokształtem pracy wizytacyjnej.

Plan wizytacji.

Dla wewnętrznego użytku wydziału ustala naczelnik wydziału na początku każdego roku szkolnego plan wizytacyj, biorąc pod uwagę plany przedłożone przez wizytatorów.

Przy układaniu tego planu kolejność i czas potrzebny na wizytacje należy uzależnić od stanu, potrzeb i organizacji poszczególnych szkół oraz stopnia zaznajomienia się z niemi wizytujących.

Plan wizytacyjny winien być tak ułożony, ażeby wszystkie szkoły były możliwie często i gruntownie wizytowane, przyczem każda szkoła musi być zwizytowana przynajmniej raz w ciągu roku szkolnego.

Przy ustalaniu częstości wizytacyj oraz czasu ich trwania należy się liczyć z możliwością, że prócz wizytacyj, przewidzianych w planie, może zajść potrzeba przeprowadzenia wizytacyj ze względu na specjalne okoliczności lub na zlecenie władz przełożonych.

Realizując plan wizytacyj, wizytator może, jeżeli zachodzi tego potrzeba, za zgodą naczelnika wydziału, bądź uzupełniać go, bądź też ograniczyć wykonywanie niektórych jego części.

Projekt wizytacji.

Ze względu na potrzebę racjonalnego wykorzystania czasu pobytu swego w szkole wizytator przygotowuje sobie przed każdą wizytacją jej projekt, obmyślając zadania oraz przypuszczalny przebieg wizytacji, biorąc pod uwagę stan, organizację i potrzeby szkoły oraz posiadany przez niego stopień jej znajomości. W związku z tem przestudjuje on materjały z poprzednich wizytacyj danej szkoły oraz zależnie od potrzeby — akta, sprawozdania, notatki i t. p., obrazujące jej stan i potrzeby.

Projekt ten wizytator przed udaniem się na wizytację zreferuje ustnie naczelnikowi wydziału, ewentualnie również kuratorowi, w celu dostosowania tego projektu do ewentualnych wskazówek z ich strony.

III. Praca wizytacyjna w szkole.

Stosunek wizytatora do pracy szkolnej.

Objektem wizytacji, dokonywanej przez wizytatora, jest z reguły szkoła, jej życie i potrzeby, warunki i wyniki pracy oraz związek ze środowiskiem, w którem szkoła istnieje.

W pracy wizytacyjnej na pierwsze miejsce należy wysunąć czynności, zmierzające do postawienia pracy szkolnej na właściwym poziomie, w szczególności fachową poradę i pomoc w zakresie odpowiadającym realnym warunkom i potrzebom szkoły. Spełnienie tego postulatu wymaga przedewszystkiem dokładnego wniknięcia w rzeczywistość szkolną.

We wszystkich czynnościach wizytacyjnych należy mieć na uwadze specjalne zadania, przewidziane w projekcie wizytacyjnym, oraz ważniejsze zagadnienia, które wysunie szkoła lub nastręczy sama wizytacja.

Wizytację należy przeprowadzać tak, aby jak najmniej zakłócać normalny tok pracy szkolnej, co da również możność głębszego wczucia

się w atmosferę szkoły. Ponieważ poszczególna wizytacja stanowi ogniwo całej działalności wizytacyjnej, przeto powinna ona wyraźnie nawiązywać do wskazówek i instrukcyj, udzielonych przy poprzedniej wizytacji.

Zauważone w czasie wizytacji objawy dodatnie trzeba podnosić i utrwalać; dostrzeżone błędy należy oczywiście ujawniać, wystrzegać się jednak w obu wypadkach pochopności sądów. Trzeba przytem pamiętać, że samo wytknięcie błędu niema wartości instrukcyjnej, natomiast trafne wskazanie źródła błędu i możliwości usunięcia go stać się może bardzo ważkim czynnikiem poprawy i doskonalenia pracy.

Rola dyrektora.

Przy zetknięciu się wizytatora z pracą szkoły musi on możliwie dokładnie wniknąć w całość życia szkolnego. Biorąc pod uwagę, że czynnikiem odpowiedzialnym za całokształt pracy w szkole jest jej dyrektor, wizytator musi poznać sposób wykonywania przezeń opieki nad szkołą i nadzoru nad przebiegiem i skutecznością pracy w niej. Wizytator nie powinien wobec tego ograniczać dyrektora do obserwowania czynności wizytacyjnych, lecz żądać od niego przedstawienia obrazu życia i pracy szkoły, jej stanu wychowawczego i dydaktycznego oraz wypełniania podczas wizytacji jego normalnych obowiązków (hospitowania klas, udzielania porad nauczycielom, badania wyników ich pracy, prowadzenia posiedzeń rady pedagogicznej i t. p.).

W ten sposób wizytator pozna dyrektora jako organizatora pracy szkolnej, oceni racjonalność sposobu zatrudnienia poszczególnych nauczycieli, podziału i zakresu ich czynności wychowawczych, przyczem zwróci uwagę na to, w jakiej mierze dyrektor opanowuje i harmonizuje całokształt pracy szkolnej i dba o jej planowe wykonanie.

Czynności początkowe.

Przed rozpoczęciem wizytacji wizytator odbywa z dyrektorem wstępną konferencję dla omówienia stanu i funkcjonowania szkoły oraz dla oświetlenia z punktu widzenia spostrzeżeń i doświadczeń dyrektora tych zagadnień i spraw, które są objęte specjalnem zadaniem wizytacji. Należy przytem umożliwić dyrektorowi wysunięcie ze swej strony spraw i zagadnień, których rozwiązanie nastręcza mu trudności i wątpliwości.

W bezpośrednim związku z tą konferencją wizytator przegląda ważniejsze materjały, które mogą naświetlić charakterystyczne dla danej szkoły przejawy jej życia, w szczególności planowość jej zamierzeń oraz konsekwentną i skuteczną ich realizację, np. protokóły posiedzeń rady pedagogicznej, księgi ocen uczniów, arkuszy spostrzeżeń o pracy nauczycieli i t. p.

Po stwierdzeniu, które z przewidzianych w projekcie, względnie wysuniętych w czasie konferencji spraw będą wymagały dokładniejszego zbadania, wizytator ustali z dyrektorem przewidziany ogólny przebieg wizytacji.

Przeprowadzenie wizytacji.

Wizytacja szkoły winna odbywać się bez przerw, w kolejnych dniach nauki. Odstąpienie od tej zasady może nastąpić tylko w wyjątkowo ważnych przypadkach.

Podczas wizytacji, korzystając z wyjaśnień dyrektora i opierając się na bezpośrednim zetknięciu się ze szkołą, wizytator powinien wyrobić sobie możliwie dokładny i wszechstronny pogląd na wychowawczy i dydaktyczny jej stan, kierunek pracy wychowawczej, poziom i wyniki nauki.

Wizytator powinien nawiązać bliższy kontakt z gronem nauczycielskiem, mając na celu tak zaznajomienie sę z jego pracą zbiorową, jej planowością i skutecznością, jak i indywidualną wartością pedagogiczną poszczególnych nauczycieli.

Dla zbadania pracy nauczycieli i młodzieży na lekcjach, wizytator wybierze przedewszystkiem takie lekcje, których zwizytowanie jest mu potrzebne ze względów rzeczowych, biorąc pod uwagę przytem łączność tej pracy z całością zamierzeń i poczynań szkoły.

Gdy okoliczności będą wymagały, aby wizytator wyrobił sobie pogląd na całokształt pracy poszczególnego nauczyciela celem jej oceny lub skontrolowania jego oceny przez dyrektora, należy zwizytować kilka jego lekcyj oraz przeprowadzić ogólne zbadanie jego pracy.

Zwiedzając poszczególne lekcje lub grupę lekcyj, wizytator ograniczy swój pobyt na nich do czasu, jaki okaże się potrzebny dla uczynienia dokładnych spostrzeżeń.

Aby należycie ocenić skuteczność pracy wychowawczej na terenie szkoły, wizytator zwróci szczególną uwagę na stosunek nauczycieli do młodzieży oraz będzie się starał poznać bezpośredni wpływ, jaki dyrektor i nauczyciele wywierają na uczniów przez własną osobowość. W związku z tem wizytator dąży do poznania tych wszystkich objawów życia szkolnego, które świadczą o skuteczności pracy wychowawczej szkoły.

Rozmowy i konferencje z nauczycielami odbywają się przy czynnym współudziale w nich dyrektora, którego działalności instrukcyjnej należy powierzyć w zasadzie udzielanie rad i zaleceń.

Spostrzeżenia swe oraz pogląd na funkcjonowanie i wartość pracy szkolnej wizytator zestawia ze spostrzeżeniami i zdaniem dyrektora, po-

czem ustala treść uwag, które mają być podane do wiadomości nauczycieli.

W czasie rozmów i konferencji wizytatora z dyrektorem lub nauczycielami wszyscy zainteresowani powinni mieć możność wyjaśnienia swego stanowiska w omawianych sprawach i uzasadnienia sposobu postępowania.

Z młodzieżą stara się wizytator nawiązać kontakt bezpośredni w warunkach możliwie naturalnych (rozmowy podczas przerw, w świetlicy, w czytelni, w bursie lub internacie, na zebraniach organizacyj, o ile one w czasie wizytacji wypadną, badanie utrwalonych na piśmie dowodów pracy samokształceniowej i wychowawczej i t. p.); unikać przytem należy tworzenia sytuacyj zdecydowanie sztucznych jak np. zwoływanie specjalnie dla wizytatora zebrań ogólnych lub też posiedzeń zarządów organizacyj, powtarzania dla niego pewnych imprez, pokazów i t. p. Krytykę poczynań organizacyjnych młodzieży z punktu widzenia wychowawczego i rzeczowego, o ile zajdzie tego potrzeba, przeprowadza wizytator podczas konferencyj i rozmów z dyrektorem i nauczycielami.

W czasie wizytacji wizytator nie pominie zbadania danych, świadczących o roztaczaniu przez szkołę opieki nad uczniami, którzy mieszkają na stancjach, w bursach i internatach oraz o stosunku szkoły do domu rodzicielskiego; skorzysta on również z nadarzających się możliwości zorjentowania się, czy i w jakiej mierze dom i szkoła współdziałają w akcji wychowawczej.

Wizytator zwróci również uwagę na pomieszczenie i stan higjeniczny szkoły oraz sprawność administrowania szkołą. Troszcząc się o warunki, w jakich szkoła pracuje, o jej urządzenia i zaopatrzenie w pomoce naukowe, wizytator interesuje się tem, w jaki sposób użytkowane są kwoty, przekazywane dyrekcjom przez kuratorjum, zebrane z opłat uczniowskich i utrzymywane z innych źródeł; w szkołach zaś prywatnych ponadto bada, czy właściciel szkoły wywiązuje się ze swych zobowiązań co do uposażenia zarówno nauczycieli jak szkoły.

Wizytator korzysta z przypadających podczas wizytacji posiedzeń rady pedagogicznej, ewentualnie też specjalnych zespołów, w celu poznania charakteru ich pracy lub, jeśli jest uzasadniona potrzeba, powoduje zwołanie takiego posiedzenia przez dyrektora, celem omówienia z gronem nauczycielskiem zagadnień, które się wysunęły w związku z jego pobytem w szkole.

Porządek dzienny posiedzenia powizytacyjnego ustala wizytator, przyczem powinien w miarę możności uwzględnić wysunięte przez dyrektora punkty.

Posiedzenie powizytacyjne zwołuje i przewodniczy na niem wizy-

tator lub dyrektor, zależnie od decyzji wizytatora. Posiedzenie to, przeprowadzone w atmosferze współpracy, nie powinno odbiegać w zasadzie formą i treścią od normalnych posiedzeń rady pedagogicznej.

Wizytator w każdym przypadku ma prawo przemawiać poza koleją zapisanych do głosu.

Czynności końcowe.

Na zakończenie wizytacji omawia wizytator z dyrektorem wysunięte przez szkołę aktualne i ważne problemy oraz poczynione podczas wizytacji spostrzeżenia, wskazując zalety i usterki, zauważone w organizacji, przebiegu i wynikach pracy szkolnej, jako też treść zaleceń, które szkoła powinna uwzględnić w dalszej pracy.

Właściwe użycie czasu.

Podczas dokonywania wszelkich czynności wizytacyjnych wizytator powinien dbać, aby czas, którym on rozporządza, był wykorzystany najracjonalniej i nie był stracony na zbytnie drobiazgi lub niepotrzebne przewlekanie czynności. Zachowanie właściwej miary zależy od doświadczenia i wyczucia wizytatora. Miara ta musi być dostosowana nietylko do potrzeb poszczególnej szkoły, lecz bardziej jeszcze do całości planu wizytacyj w rejonie.

IV. Czynności powizytacyjne.

Sprawozdanie powizytacyjne.

Po każdej wizytacji w ciągu 14 dni wizytator sporządza krótkie sprawozdanie, przedkładajac w razie potrzeby odpowiednie wnioski. Jeden egzemplarz sprawozdania przesyła się niezwłocznie dyrektorowi szkoły, a drugi pozostaje w teczce szkoły w wydziale szkół średnich.

Sprawozdanie sporządza się według następującego schematu:

1) opis przebiegu wizytacji, a mianowicie czas rozpoczęcia i zakończenia czynności wizytacyjnych w danej szkole, wskazanie głównych kierunków badań, przeprowadzonych przez wizytującego, oraz wymienienie najważniejszych czynności wizytacyjnych;

2) zwięzła charakterystyka stanu szkoły pod względem organizacyjnym, wychowawczym i dydaktycznym, nawiązująca do stanu, stwierdzonego przy poprzednich wizytacjach;

3) wskazanie aktualnych potrzeb szkoły;

4) treść udzielonych dyrektorowi szkoły rad i zaleceń.

Dla wewnętrznego użytku kuratorjum może wizytator dołączyć do sprawozdania dodatkowe wyjaśnienia i wnioski.

Wizytatorzy bezpośrednio po powrocie z każdej wizytacji składają ustne sprawozdanie naczelnikowi wydziału, ewentualnie i kuratorowi, i w razie potrzeby przedkładają odpowiednie wnioski.

Zarządzenia powizytacyjne.

Prawo wydawania zarządzeń, wynikłych z dokonanej wizytacji, przysługuje kuratorowi lub z jego upoważnienia naczelnikowi wydziału szkół średnich.

Na zlecenie kuratora lub w wyjątkowych wypadkach, kiedy zachodzi konieczność zabezpieczenia normalnego toku pracy szkoły, może także zarządzenie wydać na miejscu wizytator.

Treść tego zarządzenia podaje wizytator bezpośrednio po powrocie z wizytacji do wiadomości naczelnikowi wydziału (kuratorowi). Jeżeli będzie uznane za potrzebne, zarządzenie to kuratorjum potwierdza pismem.

Zarządzenia powizytacyjne wysyła się dyrektorowi szkoły równocześnie z odpisem sprawozdania powizytacyjnego.

Wpisywanie spostrzeżeń.

Po każdej wizytacji wizytator jest obowiązany wpisać swe spostrzeżenia o pracy dyrektora szkoły państwowej do arkusza spostrzeżeń o jego pracy. Spostrzeżenia o pracy nauczycieli może wizytator wpisać podczas wizytacji, o ile uzna to za potrzebne; winien to uczynić w tych przypadkach, gdy nie pokrywają się one ze spostrzeżeniami, wpisanemi przez dyrektora.

O pracy dyrektora i nauczycieli szkoły prywatnej wizytator umieszcza swe opinje w miarę potrzeby w sprawozdaniu powizytacyjnem.

8.

Instrukcja wizytacyjna dla inspektorów i podinspektorów szkolnych.

Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 12 października 1935 r. (Nr. II. P. 5756/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 179).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przy wizytowaniu publicznych i prywatnych szkół powszechnych inspektorowie i podinspektorowie szkolni winni przestrzegać wskazań i postanowień, zawartych w załączonej do niniejszego rozporządzenia instrukcji.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Jędrzejewicz.*

Instrukcja.

I. Wytyczne pracy wizytacyjnej.

Zadaniem pracy wizytacyjnej inspektora (podinspektora) szkolnego jest planowe badanie stanu oraz funkcjonowania publicznych i prywatnych szkół powszechnych, celem współdziałania z niemi i fachowej nad niemi opieki i kontroli.

W szczególności przez wizytacje należy dopomagać szkołom i kontrolować je w zakresie 1) należytego spełniania zadań, wyznaczonych im przez ustawy i statuty szkolne; 2) właściwego wypełniania programu naukowego i wychowawczego; 3) należytego przestrzegania obowiązujących przepisów.

Wizytujący winien przytem baczyć, aby praca dydaktyczna i wychowawcza szkoły odpowiadała potrzebom i charakterowi środowiska, w którem się ona znajduje.

Jednym z zasadniczych warunków skuteczności oddziaływania wizytującego na pracę szkolną i osiągnięcia pożądanych wyników jest jego autorytet, nietylko urzędowy, lecz przedewszystkiem osobisty.

Wizytując szkołę, inspektor (podinspektor) szkolny dąży najpierw do zaznajomienia się z jej stanem i funkcjonowaniem w całości, a następnie stara się o szczegółowe i wszechstronne poznanie tej szkoły, by móc w dostatecznie szerokim zakresie udzielić jej rad i pomocy.

Od normalnej pracy wizytacyjnej należy odróżnić inspekcje, dokonywane dla zbadania określonego aktualnego zagadnienia w grupie szkół lub w poszczególnej szkole, np. celem zbadania na początku roku szkolnego przygotowania organizacji szkół lub dla sprawdzenia sposobu wykonania wydanych zarządzeń powizytacyjnych.

II. Planowanie pracy wizytacyjnej.

Organizacja pracy wizytacyjnej w obwodzie.

Celem należytego zorganizowania pracy wizytacyjnej w obwodzie szkolnym inspektor szkolny dzieli go na rejony inspekcyjne, stanowiące pewne terenowo i komunikacyjnie zespolone całości. Jeden z rejonów,

dostosowany do warunków jego pracy jako szefa urzędu, pozostawia sobie, pozostałe przydziela podinspektorom szkolnym.

Odstępstwa od zasady terenowego skupienia rejonów są dopuszczalne tylko wyjątkowo, jeśli uzasadniają je specjalnie ważne względy polityki oświatowej na danym terenie.

Opieka inspektora lub danego podinspektora szkolnego nad tym samym rejonem inspekcyjnym winna, o ile specjalne względy nie wymagają zmian, trwać przynajmniej 3—4 lat, co pozwoli wizytującemu na poznanie rejonu i osiągnięcie wyników pracy.

Inspektor szkolny, z którego ramienia podinspektorowie szkolni wizytują szkoły, czuwa nad ich pracą wizytacyjną, koordynuje ją oraz ustala jej kierunek na terenie całego obwodu szkolnego. W tym celu inspektor szkolny inspekcjonuje w potrzebnej mierze wizytacje, dokonywane przez podinspektorów szkolnych, a raz w miesiącu odbywa konferencję wizytacyjną ze wszystkimi pracownikami pedagogicznymi inspektoratu, omawiając na niej problemy związane z całokształtem pracy wizytacyjnej w obwodzie szkolnym.

Plan wizytacyj.

Dla wewnętrznego użytku inspektoratu szkolnego ustala inspektor szkolny na początku każdego roku szkolnego plan wizytacyj dla całego obwodu szkolnego, biorąc pod uwagę plany, przedłożone przez podinspektorów.

Przy układaniu tego planu kolejność i czas potrzebny na wizytacje należy uzależnić od stanu, potrzeb i organizacji poszczególnych szkół oraz stopnia zaznajomienia się z niemi wizytujących, przyczem jednak nawet dla szkół o jednym nauczycielu wizytacja szkoły nie powinna trwać krócej aniżeli jeden dzień szkolny.

Plan wizytacyj winien być tak ułożony, żeby wszystkie szkoły były możliwie często i gruntownie wizytowane, przyczem każda szkoła powinna być zwizytowana w zasadzie co roku, a w każdym razie przynajmniej raz w ciągu dwóch kolejnych lat szkolnych.

W szkołach I stopnia o 1 nauczycielu ze względu na brak kierownika szkoły wizytacje muszą mieć odrębny charakter i obejmować również czynności hospitacyjne, których w szkołach o większej ilości nauczycieli dokonywują kierownicy. Wizytacje szkół o 1 nauczycielu odbywać się muszą przynajmniej raz w ciągu każdego roku szkolnego.

Szkoły wymagające z jakichkolwiek względów szczególnej opieki winny być wizytowane częściej od innych i ze szczególną starannością; szkoły, w których zaszły zmiany w obsadzie personalnej, winny być wizytowane w odpowiednio dobranym czasie.

Prócz wizytacyj, wynikających z planu wizytacyj, mogą być rów-

nież przeprowadzane wizytacje ze względu na specjalne okoliczności lub na zlecenie władz przełożonych.

Przy realizacji planu wizytacyj inspektor szkolny może, jeśli zajdzie tego potrzeba, bądź uzupełniać go, bądź też ograniczać wykonywanie niektórych jego części, nienaruszając jednak wyżej wskazanych zasad, dotyczących minimalnej ilości wizytacyj poszczególnych szkół.

Projekt wizytacyj.

Ze względu na potrzebę racjonalnego wykorzystania swego pobytu w szkole inspektor (podinspektor) szkolny winien się dokładnie przygotować do każdej wizytacji przez opracowanie jej projektu.

W projekcie należy określić zadania zamierzonej wizytacji i obmyśleć jej przypuszczalny przebieg, biorąc pod uwagę stan, organizację i potrzeby szkoły oraz zaznajomienie się z nią wizytującego.

Przy projektowaniu wizytacji należy przestudjować a) projekt organizacji szkoły, b) sprawozdanie z organizacji szkoły, c) materjały z poprzedniej wizytacji oraz inne materjały znajdujące się w inspektoracie szkolnym, bądź w teczce szkoły, bądź też w teczkach personelu, który w niej pracuje.

Podinspektorowie szkolni winni bezpośrednio przed każdym wyjazdem wyzytacyjnym zreferować ustnie inspektorowi szkolnemu projekt wizytacji oraz dostosować go do ewentualnych jego wskazówek.

III. Praca wizytacyjna w szkole.

Stosunek wizytującego do pracy szkolnej.

Objektem wizytacji, dokonywanej przez inspektora (podinspektora) szkolnego, jest z reguły szkoła, jej życie i potrzeby, warunki i wyniki pracy oraz związek ze środowiskiem, w którem szkoła istnieje.

W pracy wizytacyjnej na pierwsze miejsce należy wysunąć czynności, zmierzające do postawienia pracy szkolnej na właściwym poziomie, a w szczególności fachową poradę i pomoc w zakresie, odpowiającym realnym warunkom i potrzebom szkoły. Spełnienie tego postulatu wymaga przedewszystkiem dokładnego wniknięcia w rzeczywistość szkolną.

We wszystkich czynnościach wizytacyjnych należy mieć na uwadze specjalne zadania, przewidziane w projekcie wizytacyjnym, oraz ważniejsze zagadnienia, które wysunie szkoła lub nastręczy sama wizytacja.

Wizytację należy przeprowadzać tak, aby jak najmniej naruszać normalny tok pracy szkolnej, co da również możność wczucia się w atmosferę szkoły.

Ponieważ poszczególna wizytacja stanowi ogniwo całej działalności wizytacyjnej, przeto powinna wyraźnie nawiązywać do wskazówek i instrukcyj, udzielonych przy poprzedniej wizytacji.

Zauważone w czasie wizytacji objawy dodatnie trzeba podnosić i utrwalać; dostrzeżone błędy należy oczywiście ujawniać, wystrzegając się jednak w obu przypadkach pochopności sądów. Trzeba przytem pamiętać, że samo wytknięcie błędów nie ma wartości instruktywnej, natomiast trafne wskazanie źródła błędu i możliwości usunięcia go stać się może bardzo ważkim czynnikiem poprawy i doskonalenia pracy.

Rola kierownika szkoły.

Przy zetknięciu się inspektora (podinspektora) szkolnego z pracą szkoły musi on możliwie dokładnie wniknąć w całość życia szkolnego; biorąc zaś pod uwagę, że czynnikiem odpowiedzialnym za całokształt pracy w szkole jest jej kierownik, wizytujący musi poznać sposób wykonywania przezeń opieki nad szkołą i nadzoru nad przebiegiem i skutecznością pracy w niej.

Wizytujący nie powinien wobec tego ograniczyć kierownika szkoły do obserwowania czynności wizytacyjnych, lecz żądać od niego przedstawienia obrazu życia i pracy szkoły, jej stanu wychowawczego i dydaktycznego, oraz wypełniania podczas wizytacji jego normalnych obowiązków (hospitowania klas, udzielania porad nauczycielom, badania wyników ich pracy, prowadzenia posiedzeń rady pedagogicznej i t. p.).

W ten sposób wizytujący pozna kierownika jako organizatora pracy szkolnej, oceni racjonalność sposobu zatrudnienia poszczególnych nauczycieli, podziału i zakresu ich czynności wychowawczych, przyczem zwróci uwagę na to, w jakiej mierze kierownik opanowuje i harmonizuje całokształt pracy szkolnej i dba o jej planowe wykonanie.

Wizytujący winien nawiązać bliższy kontakt z gronem nauczycielskiem i zaznajomić się, jak nauczyciele swoją pracę planują, z jakim skutkiem zamierzenia realizują i jakie osiągają rezultaty.

W czasie wizytacji najściślejszym będzie zatem kontakt inspektora szkolnego z kierownikiem szkoły, kontakt zaś z nauczycielstwem i młodzieżą raz będzie pośredni (za pośrednictwem kierownika szkoły), czasem znów bezpośredni. Regulatorem tego stosunku będzie poziom pracy kierownika szkoły. Przy kierowniku szkoły, stojącym na wysokości swych zadań, przeważać będzie kontakt pośredni; w sytuacjach odmiennych z natury rzeczy więcej będzie kontaktu bezpośredniego.

Czynności początkowe.

Traktując wizytację jako formę współpracy ze szkołą, inspektor (podinspektor) szkolny po przybyciu do szkoły przeprowadzi konferen-

cję z kierownikiem szkoły, omawiając z nim w związku ze swym projektem wizytacji stan i funkcjonowanie szkoły.

W bezpośrednim związku z tą konferencją przegląda inspektor (podinspektor) szkolny ważniejsze materjały, które mogą naświetlić charakterystyczne dla danej szkoły przejawy jej życia, w szczególności planowość jej zamierzeń oraz konsekwentną i skuteczną ich realizację, np. protokóły posiedzeń rady pedagogicznej, księgi ocen uczniów, arkusze spostrzeżeń o pracy nauczycieli i t. p. W wyniku tej konferencji inspektor (podinspektor) szkolny, uwzględniając w miarę potrzeby wysunięte przez kierownika kwestje i wątpliwości, dotyczące pracy w szkole, ustali ostatecznie, jakie są zadania odbywanej wizytacji i jakich czynności należy dokonać w czasie wizytacji.

Przeprowadzenie wizytacji.

Wizytacja szkoły winna odbywać się bez przerw w kolejnych dniach nauki. Odstąpienie od tej zasady może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach.

Podczas wizytacji, korzystając z wyjaśnień kierownika i opierając się na bezpośredniem zetknięciu się ze szkołą, inspektor (podinspektor) szkolny powinien wyrobić sobie możliwie dokładny i wszechstronny pogląd na wychowawczy i dydaktyczny jej stan, kierunek pracy wychowawczej, poziom i wyniki nauki.

Dla zbadania pracy nauczycieli i młodzieży na lekcjach wizytujący wybierze przedewszystkiem takie lekcje, których zwizytowanie jest mu potrzebne ze względów rzeczowych, biorąc pod uwagę przytem łączność ich z całością zamierzeń i poczynań szkoły.

Gdy okoliczności będą wymagały, aby wizytujący wyrobił sobie pogląd na całokształt pracy nauczyciela celem jej oceny lub skontrolowania jego oceny przez kierownika, należy zwizytować kilka jego lekcyj oraz przeprowadzić ogólne zbadanie jego pracy.

Zwiedzając poszczególne lekcje lub grupę lekcyj, wizytujący ograniczy swój pobyt na nich do czasu, jaki okaże się potrzebny dla uczynienia dokładnych spostrzeżeń.

Aby należycie ocenić skuteczność pracy wychowawczej na terenie szkoły, inspektor (podinspektor) szkolny zwróci szczególną uwagę na stosunek nauczycieli do młodzieży oraz będzie się starał poznać bezpośredni wpływ, jaki kierownik i nauczyciele wywierają na uczniów przez własną osobowość.

W związku z tem wizytujący dąży do poznania tych wszystkich objawów codziennego życia szkolnego, które świadczą o rezultatach pracy wychowawczej szkoły.

Rozmowy i konferencje z nauczycielami będą się odbywały przy

czynnym współudziale w nich kierownika, któremu w zasadzie należy powierzyć udzielanie instrukcyj, rad i uwag.

Spostrzeżenia swe oraz pogląd na funkcjonowanie i wartość pracy szkolnej inspektor (podinspektor) szkolny zestawia ze spostrzeżeniami i zdaniem kierownika szkoły, poczem ustala treść uwag, które mają być podane do wiadomości nauczycieli.

W czasie rozmów i konferencyj inspektora (podinspektora) szkolnego z kierownikiem szkoły lub nauczycielami wszyscy zainteresowani powinni mieć możność wyjaśnienia swego stanowiska w omawianych sprawach i uzasadnienia sposobu postępowania.

Z młodzieżą stara się inspektor (podinspektor) szkolny nawiązywać kontakt bezpośredni w warunkach możliwie naturalnych (rozmowy podczas przerw, w świetlicy, w czytelni, w bursie, na zebraniach organizacyj, o ile one w czasie wizytacji wypadną, badanie utrwalonych na piśmie dowodów pracy samokształceniowej i wychowawczej i t. p.), unikając przytem tworzenia sytuacyj zdecydowanie sztucznych, jak np. zwoływanie specjalnie dla wizytującego zebrań ogólnych lub posiedzeń zarządu organizacyj lub powtarzania dla niego pewnych imprez, pokazów i t. p. Krytykę poczynań organizacyjnych młodzieży z punktu widzenia wychowawczego i rzeczowego, o ile zajdzie tego potrzeba, przeprowadza wizytujący podczas konferencyj i rozmów z kierownikiem i nauczycielami.

W czasie wizytacji inspektor (podinspektor) szkolny nie pominie zbadania danych świadczących o roztaczaniu przez szkołę opieki nad uczniami, którzy mieszkają na stancjach, w bursach i internatach i pozostają w trudnych warunkach życiowych, o stosunku szkoły do domu rodzicielskiego, i skorzysta z nadarzających się sposobności zorjentowania się, czy i w jakiej mierze dom i szkoła współdziałają w akcji wychowawczej.

Inspektor (podinspektor) szkolny zwróci również uwagę na to, czy wizytowana szkoła przez swą organizację zaspakaja potrzeby rejonu, dla którego jest przeznaczona, i czy skutecznie przyczynia się do realizacji powszechności nauczania, dalej na pomieszczenie i stan higjeniczny szkoły oraz sprawność administrowania szkołą. Troszcząc się o warunki w jakich szkoła pracuje, o jej urządzenia i zaopatrzenie w pomoce naukowe, inspektor (podinspektor) szkolny interesuje się sposobem zaopatrywania i użytkowania pomocy, bibljotek i t. p.); w szkołach zaś prywatnych ponadto bada, czy właściciel szkoły wywiązuje się ze swych zobowiązań co do uposażenia zarówno nauczycieli jak szkoły.

Inspektor (podinspektor) szkolny korzysta z przypadających podczas wizytacji posiedzeń rady pedagogicznej, ewentualnie też specjalnych zespołów w celu poznania charakteru ich pracy lub, jeśli jest uzasadniona potrzeba, powoduje zwołanie takiego posiedzenia, celem omówienia

z gronem nauczycielskiem zagadnień, które się wysunęły w związku z jego pobytem w szkole.

Porządek dzienny posiedzenia powizytacyjnego ustala inspektor (podinspektor) szkolny, przyczem powinien w miarę możności uwzględnić wysunięte przez kierownika punkty.

Posiedzenie zwołuje i przewodniczy na niem inspektor (podinspektor) szkolny lub kierownik szkoły, zależnie od decyzji inspektora (podinspektora) szkolnego.

Posiedzenie to, przeprowadzone w atmosferze współpracy, nie powinno odbiegać w zasadzie formą i treścią od normalnych posiedzeń rady pedagogicznej.

Inspektor (podinspektor) szkolny w każdym przypadku ma prawo przemawiać poza koleją zapisanych do głosu.

Czynności końcowe.

Na zakończenie wizytacji inspektor (podinspektor) szkolny omawia z kierownikiem szkoły (nauczycielem kierującym) wysunięte przez szkołę aktualne i ważne problemy oraz poczynione podczas wizytacji spostrzeżenia, wskazując zalety i usterki zauważone w organizacji, przebiegu i wynikach pracy szkolnej, oraz udzielając stosownie do potrzeby rad i wskazówek.

Właściwe użycie czasu.

Podczas dokonywania wszelkich czynności wizytacyjnych inspektor (podinspektor) szkolny powinien dbać, aby czas, którym rozporządza, był wykorzystany najracjonalniej i nie był stracony na zbytnie drobiazgi lub niepotrzebne przewlekanie czynności. Zachowanie właściwej miary zależy od doświadczenia i wyczucia wizytującego. Miara ta musi być dostosowana nietylko do potrzeb poszczególnej szkoły, lecz bardziej jeszcze do całości planu wizytacji w rejonie.

IV. Czynności powizytacyjne.

Sprawozdania powizytacyjne.

Po każdej wizytacji w ciągu 14 dni inspektor (podinspektor) szkolny sporządza krótkie sprawozdanie. Jeden egzemplarz sprawozdania przesyła się niezwłocznie kierownikowi szkoły, a drugi pozostaje w teczce szkoły w inspektoracie szkolnym.

Sprawozdanie sporządza się podług następującego schematu:

1) opis przebiegu wizytacji, a mianowicie czas rozpoczęcia i zakończenia czynności wizytacyjnych w danej szkole, wskazanie głównych

kierunków badań, przeprowadzonych przez wizytującego, oraz wymienienie najważniejszych czynności wizytacyjnych;

2) zwięzła charakterystyka stanu szkoły pod względem organizacyjnym, wychowawczym i dydaktycznym, nawiązująca do stanu stwierdzonego przy poprzednich wizytacjach;

3) wskazanie aktualnych potrzeb szkoły;

4) treść udzielonych kierownikowi szkoły rad i zaleceń.

Dla użytku wewnętrznego inspektoratu szkolnego może wizytujący dołączyć dodatkowe wyjaśnienia i wnioski.

Sprawozdania podinspektorów.

Podinspektorowie szkolni bezpośrednio po przyjeździe składają ustne sprawozdanie z każdej wizytacji inspektorowi szkolnemu i w razie potrzeby przedkładają odpowiednie wnioski.

Zarządzenia powizytacyjne.

Prawo wydawania zarządzeń, wynikłych z dokonanej wizytacji, przysługuje inspektorowi szkolnemu.

Na zlecenie inspektora szkolnego lub w wyjątkowych wypadkach, kiedy zachodzi konieczność zabezpieczenia normalnego toku pracy szkoły, może także zarządzenie wydać na miejscu podinspektor szkolny.

Treść tego zarządzenia podaje podinspektor szkolny do wiadomości inspektorowi szkolnemu bezpośrednio po powrocie z wizytacji szkoły; jeśli inspektor szkolny uzna to za potrzebne, zarządzenie to jest potwierdzane pismem.

Zarządzenia powizytacyjne przesyła się kierownikowi szkoły równocześnie z odpisem sprawozdania powizytacyjnego.

Wpisywanie spostrzeżeń.

Po każdej wizytacji inspektor (podinspektor) szkolny jest obowiązany wpisać swe spostrzeżenia o pracy kierownika szkoły lub nauczyciela kierującego do arkuszy spostrzeżeń o ich pracy.

Spostrzeżenia o pracy nauczycieli może wizytujący wpisać podczas wizytacji, o ile uzna to za potrzebne; winien to jednak zrobić w tych przypadkach, gdy nie pokrywają się one ze spostrzeżeniami wpisanemi przez kierownika szkoły.

O pracy kierownika i nauczycieli szkół prywatnych wizytujący umieszcza swe opinje w miarę potrzeby w sprawozdaniu powizytacyjnem.

9.

Grunty nauczycieli szkół powszechnych.

Pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 września 1935 r. Nr. SS. 54/11/12 do wojewodów, przewodniczących wydziałów powiatowych i prezydentów miast.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) nie zawiera postanowień objętych art. 44 dawnej ustawy uposażeniowej, dotyczących obowiązku gmin dostarczania kierownikom (samoistnym nauczycielom) publicznych szkół powszechnych możliwie 2 mórg ornego gruntu.

W związku z tym nowym stanem prawnym gminy przystępują jakoby masowo do odbierania tych gruntów gminnych, nie uwzględniając niejednokrotnie nawet potrzeby umożliwienia nauczycielstwu dokonania zbiorów.

Na skutek wysuniętych przez niektórych P. P. Wojewodów spostrzeżeń, wiążących się z zaznaczonem wyżej zjawiskiem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że uważa za wskazane pozostawienie i przydzielanie nadal nauczycielom na tych samych warunkach gruntów gminnych, które dotychczas użytkowali bezpłatnie, gdy obszar przypadający na 1 nauczyciela nie przekracza 2 morgów, bądź wydzierżawianie im tych gruntów na dogodnych warunkach.

Wyjaśnienie powyższe nie dotyczy gruntów użytkowanych przez nauczycieli na podstawie fundacyj i umów legalnie istniejących.

Podsekretarz Stanu: (—) *Korsak.*

Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 31 października 1935 r. Nr. BP. 22503/35.

Nr. I. 28736/35. Ministerstwo udziela do wiadomości, celem powiadomienia o powyższem inspektorów szkolnych.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *Jan T. Lipka.*

10.

Udzielanie zezwoleń na nauczanie w szkolnictwie powszechnem.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 16 października 1935 r. Nr. BP. 21830/35.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, iż w bieżącym roku szkolnym po raz ostatni są udzielane zezwolenia na zatrudnienie w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych osobom posiadającym dyplomy magisterskie, a niemającym kwalifikacyj zawodowych i uczącym w tych szkołach już przez dwa lata.

Wobec bezrobocia wśród wykwalifikowanego nauczycielstwa szkół powszechnych — Ministerstwo poleca przestrzec niezwłocznie wszystkich kandydatów na nauczycieli szkół średnich, uczących już przez dwa lata w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych na mocy zezwoleń, udzielonych na podstawie art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258), o konieczności przystąpienia w jak najkrótszym czasie do egzaminu nauczycielskiego przed komisją egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich, gdyż na rok trzeci nie otrzymają zezwolenia na zatrudnienie.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *Jan T. Lipka.*

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. 35 z dnia 23 października 1935 r. Nr. BP. 43695/35 do inspektoratów szkolnych

udziela się do wiadomości oraz powiadomienia zainteresowanych.

Naczelnik Biura Personalnego: (—) *Wł. Zajdler.*

11.

Ulgi kolejowe dla młodzieży.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 11 października 1935 r. Nr. I. Praw. 2540/154/35.

Nr. O. 26227/35. Na życzenie Ministerstwa Komunikacji, wyrażone w piśmie z dnia 3 października 1935 r. Nr. HO. II. 24/101, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Punblicznego — w związku z okólnikiem Nr. 77 z 6 września 1935 r. o legitymacjach szkolnych i ulgach

kolejowych dla młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 158[1]) — przypomina, że:

1) szkoły, zakłady naukowe i kursy, niewymienione indywidualnie w wykazie do ulg kolejowych, ogłoszonym w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych z dnia 1 września 1935 r. Nr. 34, nie są uprawnione

a) do wystawiania swym uczniom (słuchaczom) legitymacyj szkolnych ustalonych okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 77 z dnia 6 września 1935 r.,

b) do wydawania zaświadczeń szkolnych na ulgowe przejazdy kolejowe według dotychczasowego systemu. Między innemi instytucje oświaty pozaszkolnej nie mają obecnie prawa wystawiania legitymacyj szkolnych nowego wzoru i zaświadczeń szkolnych na ulgi kolejowe do czasu ogłoszenia osobnego wykazu tych instytucyj;

2) stosownie do postanowień taryfowych nie może korzystać z ulg przejazdowych również młodzież uczęszczająca na różnego rodzaju kursy, organizowane przy zakładach naukowych uprawnionych do ulg, jeżeli te kursy jako takie nie są wyszczególnione w wykazie; słuchaczom (uczniom) takich kursów nie przysługują oczywiście legitymacje szkolne według wzorów, ustalonych w okólniku Nr. 77.

Naczelnik Wydziału: (—) *Kazimierz Dubiel.*

Nowy wykaz szkół.

Pismo Ministerstwa Komunikacji, Departament Handlowo - Taryfowy z dnia 6 września 1935 r. Nr. HO. II. 24/77 do wszystkich dyrekcyj okręgowych kolei państwowych.[2])

Z ważnością od dnia 1 września r. b. ogłoszony został w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 34 nowy wykaz zakładów naukowych, których wychowańcom przysługują ulgi taryfowe przy przejazdach kolejami państwowemi.

W wykazie tym w stosunku do poprzednio obowiązującego zaszły znaczne zmiany. Między innemi skreślono szkoły, których wychowańcom cofnięto z dniem 1. b. m. prawo do korzystania z ulg przejazdowych.

Dyrekcje pouczą dokładnie zainteresowany personel kolejowy o zmianach, jakie zaszły i zwrócą szczególną uwagę na to, aby wychowańcy zakładów, pominiętych w nowym wykazie, nie korzystali z ulg, czy to na podstawie zaświadczeń, wydanych przedtem, czy też ewentualnie niewłaściwie wydanych już po dniu 1 września r. b.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 325.

[2]) Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 września 1935 r. Nr. I. Praw. 2540/122/35. (Nr. O. 23886/35).

W razie ujawnienia w pociągu pod niu 1 września takiego podróżnego, który niewłaściwie korzysta z ulgi, należy skonfiskować mu odnośne dokumenty i uważać go jako jadącego bez ważnego biletu na przejazd.

Szkoły, wymienione w nowym wykazie, mogą wydawać zaświadczenia dawnego typu w terminie przejściowym do 31 października 1935 r., t. j. do czasu zaopatrzenia uczni w nowe legitymacje.

Równocześnie należy powiadomić dyrekcje szkół, które zostały pominięte w nowym wykazie, o cofnięciu im z dniem 1 września r. b. prawa do wydawania zaświadczeń.

Przedłużenie zaświadczeń szkolnych.

Pismo Ministerstwa Komunikacji, Departament Handlowo-Taryfowy z dnia 21 października 1935 r. Nr. HO. II. 24/130 do wszystkich dyrekcyj okręgowych kolei państwowych.[1])

Ze względu na niezaopatrzenie jeszcze wszystkich szkół w formularze nowych ujednostajnionych legitymacyj szkolnych, należy nadal do dnia 15 stycznia 1936 r. uznawać za ważne do uzyskania ulg przejazdowych dla młodzieży szkolnej, zaświadczenia wydawane według dotychczasowych wzorów.

Do wydawania tych zaświadczeń mają jednak prawo tylko szkoły wymienione w obowiązującym wykazie zakładów naukowych, których wychowańcom przysługują ulgi taryfowe (Dz. T. i Z. K. z r. 1935, Nr. 34).

Zaświadczenia wydane ewentualnie przez szkoły, nie figurujące w powyższym wykazie, należy uznawać za nieważne i odbierać posiadaczom. Odnośnych podróżnych traktuje się jako jadących bez biletów.

Dyrekcje wydadzą właściwe zarządzenia.

Naczelnik Wydziału: (—) *St. Rogalski.*

12.

Zaświadczenia szkolne na dowód posiadania prawa do skróconej służby wojskowej.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. z dnia 25 października 1935 r. Nr. II. 27034/35 [2])

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 19 października 1935 r. Nr. I. Praw. 2542/1434 zawiadomiło

---

[1]) Pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 25 października 1935 r. Nr. I. Praw. 2540/200/35 (okólnik Kur. O. S. Lw. z dnia 28 października 1935 r. Nr. O. 27224/35).

[2]) Okólnik rozesłano także w osobnych odbitkach.

w związku z wyjaśnieniem Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 2 lipca 1935 r. Nr. 1310/30/I. Org., że poborowi (ochotnicy) mogą udowadniać prawo do skróconej służby wojskowej poza świadectwami szkolnemi lub uwierzytelnionemi odpisami (§ 206 rozp. wykon. do ustawy o powsz. obow. wojsk.) także zaświadczeniami o złożeniu egzaminu dojrzałości (końcowego), wystawionemi przez dyrekcje zakładów naukowych.

Zaświadczenia powinny wymieniać imię i nazwisko danego poborowego (ochotnika), rok urodzenia, datę złożenia egzaminu dojrzałości (końcowego), typ uczelni (mat. przyr., humanistyczny i t. p.) oraz powinny być zaopatrzone w pieczęć okrągłą danego zakładu naukowego.

Wymienione zaświadczenia zastępują dla celów wojskowych świadectwa oryginalne lub uwierzytelnione ich odpisy.

P. o. Naczelnik Wydziału: (—) *L. Jus.*

13.

Korespondencja międzyszkolna.

Pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 21 października 1935 r. (Nr. I. Pol. 1410/35).

Dodatni wpływ wychowawczy, jaki wywierają korespondencje międzyszkolne, szczególnie dał się zauważyć na Śląsku, gdzie młodzież szkół powszechnych bardzo chętnie nawiązuje wymianę myśli ze szkołami powszechnemi z innej części Polski.

Korespondecja powyższa pozwala zrealizować nie tylko szereg postulatów natury dydaktycznej, lecz także wytwarza w młodem pokoleniu polskiem poczucie solidarności i wpólnoty.

Zdarza się jednak bardzo często, że na listy zarówno pojedynczych uczniów jak i całych klas niema odpowiedzi. Wywołuje to przykre wrażenie u młodzieży szkolnej i u nauczycielstwa, organizującego korespondencję międzyszkolną.

Dla uniknięcia więc rozczarowania dzieci szkolnych, a zniechęcenia nauczycielstwa zechcą Kuratorja zatroszczyć się, by korespondencja międzyszkolna otoczona była opieką i spotykała się z należytem zrozumieniem, a w konsekwencji, by szkoły zaproszone do wzięcia w niej udziału współpracy swej nie odmawiały, zwłaszcza jeśli idzie o województwa kresowe, których zespolenie duchowe z resztą Państwa jest jednem z naczelnych zadań wychowawczo - oświatowych.

P. o. Dyrektora Departamentu: *A. Kawałkowski.*

Nr. I. 27003/35. Podając treść powyższej odezwy Ministerstwa do wiadomości, proszę PP. Dyrektorów (Kierowników) szkół wszystkich typów o zainteresowanie się sprawą i otoczenie opieką korespondencji międzyszkolnej zgodnie z założeniami wychowawczemi, jakie tkwią w tej formie organizacji międzyszkolnego współżycia młodzieży.

Przy sposobności przypominam odnośne przepisy zawarte w statutach szkół a normujące prawo i obowiązek wnikania szkoły w pracę tego rodzaju organizacyj międzyszkolnych.

Kurator Okręgu Szkolnego: (—) *J. Gadomski.*

14.

Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 90 z dnia 22 października 1935 r. (I. Pol. 1251/35).

Nr. 27401/35. Z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego rozwinęła się na terenie szkół praca krajoznawcza młodzieży szkolnej. Wyrazem rozwoju ruchu krajoznawczego wśród młodzieży jest powstanie kilkuset kół krajoznawczych, które skupiając pod hasłem idei krajoznawczej kilkanaście tysięcy młodzieży, przyczyniają się do pogłębienia uczuciowego i rozumowego stosunku młodzieży do ziemi ojczystej oraz do rozwijania jej samodzielności w poznawaniu kraju i jego kultury.

Uznając wielką wartość pracy krajoznawczej zarówno młodzieży, jak i opiekującego się nią nauczycielstwa, wchodzącego w skład Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, zatwierdzam załączony regulamin kół krajoznawczych młodzieży szkolnej oraz normuję współpracę i współdziałania Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego P. T. K. z władzami szkolnemi na zasadach następujących:

1. Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej są organizacjami szkolnemi i tworzone być mogą tylko za zezwoleniem dyrekcyj lub kierownictw szkół.

2. Opiekunowie kół krajoznawczych szkolnych, którzy pragną prowadzić pracę w kołach na zasadach zatwierdzonego przeze mnie regulaminu koła krajoznawczego, winni zgłosić swój akces do Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, celem bliższej współpracy.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej, jako organ Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, ma za zadanie:

a) organizowanie kół krajoznawczych młodzieży szkolnej, działających na podstawie wewnętrznego regulaminu,

b) rejestrowanie istniejących, oraz powstających kół, ich działalności i programów pracy,

c) skupianie działalności kół za pośrednictwem organu, którym jest „Orli Lot“, nadający kierunek ideowy tej pracy,

d) zbieranie materjałów, obrazujących ruch krajoznawczy wśród młodzieży w Polsce,

e) ogłaszanie drukiem materjałów krajoznawczych, zebranych przez młodzież,

f) organizację zbiorowych wycieczek kół po Polsce,

g) organizowanie obozów krajoznawczych podczas feryj,

h) ogłaszanie konkursów, udzielanie nagród, organizowanie wystaw, dorocznych zjazdów młodzieży, zorganizowanej w kołach krajoznawczych i t. p. imprez, mających na celu jak najszerszy rozwój ruchu krajoznawczego wśród młodzieży,

i) utrzymywanie łączności z organizacjami krajoznawczemi młodzieży szkolnej zagranicą,

k) utrzymanie ścisłej łączności z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w celu zapewnienia współdziałania i poparcia.

W skład komisji wchodzą wszyscy opiekunowie kół krajoznawczych młodzieży szkolnej, ponadto w skład komisji wchodzić mogą osoby ruchem krajoznawczym młodzieży szczególnie zainteresowane, których listę ustala Zarząd Główny P. T. K. w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P.

Komisja działa na podstawie regulaminu, zatwierdzonego przez Zarząd Główny P. T. K. i Ministerstwo W. R. i O. P.

Przewodniczącego komisji powołuje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego na trzy lata po uprzedniem uzyskaniu zgody Ministerstwa W. R. i O. P.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej może w myśl postanowień § 55 statutu P. T. K. powoływać do życia na terenie poszczególnych okręgów szkolnych sekcje okręgowe komisji, z których każda skupia opiekunów kół krajoznawczych z obszaru danego okręgu szkolnego oraz na terenie większych miast — miejscowe koła opiekunów kół krajoznawczych młodzieży szkolnej.

Miejscowe koła opiekunów mogą powołać do życia międzyszkolne zrzeszenie kół krajoznawczych młodzieży, pracujących na terenie jed-

nego miasta, oparte na zasadach samorządu. Praca zrzeszenia skupia się w świetlicy, pozostającej pod opieką miejscowego koła opiekunów.

W kuratorjum, w którem powstała sekcja okręgowa komisji, współpraca nad planem i programem działania sekcji, powierzona będzie wizytatorowi, wyznaczonemu przez kuratora. W siedzibie Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej wizytator ten utrzymuje ścisłą łączność z prezydjum komisji, współpracując z niem w kierunku urzeczywistnienia zadań określonych regulaminem komisji.

Siedzibą Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej jest miejscowość, w której pracuje przewodniczący komisji. Aż do odwołania siedzibą Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej i redakcji „Orlego Lotu" jest Kraków (Oleandry 4, Miejski Dom Wycieczkowy). Przewodniczącym komisji jest prof. Leopold Węgrzynowicz.

Kierownik Ministerstwa: (—) *J. Chyliński.*

Regulamin kół krajoznawczych młodzieży.

1. *Nazwa.* Koła Krajoznawcze im. (np. St. Staszica) uczniów Gimnazjum (np. w Dziśnie).

2. *Celem* Koła jest wychowanie młodzieży na obywateli, znających swój kraj i jego potrzeby, przywiązanych do Państwa Polskiego i dbałych o jego wielkość i potęgę — a w szczególności: a) budzenie zamiłowania do wędrówek po kraju i rozwijanie samodzielności w jego poznawaniu, b) poznawanie warsztatów pracy ludzkiej, budzenie kultu pracy i ufności we własne siły, c) poznawanie i ocenianie wartości, wnoszonych do życia zbiorowego przez poszczególne warstwy społeczne i grupy etniczne, d) zapoznawanie się z przeszłością ziemi i kultury polskiej, e) zbieranie materjałów krajoznawczych i współpraca z instytucjami naukowemi, f) ochrona swojszczyzny, zabytków historycznych i przyrody, g) budzenie inicjatywy myśli i działania w kierunku umocnienia wielkości i potęgi Państwa Polskiego, h) nawiązywanie i utrzymywanie łączności z Polakami zagranicą, i) szerzenie kultu wielkości zasłużonych Polaków, j) propaganda najżywotniejszych interesów Państwa, jak obrona granic, dostęp do morza, rozwój lotnictwa i t. p., k) budzenie odpowiedzialności za dobro i potęgę Polski.

3. *Środki.* Koło dąży do urzeczywistnienia powyższych celów przez: a) przygotowywanie i urządzanie wycieczek, b) organizowanie kursów, obozów i zjazdów krajoznawczych, c) przygotowywanie i urządzanie odczytów i pogadanek, d) urządzanie wystaw i ogłaszanie konkursów, e) tworzenie świetlic, bibljotek i zbiorów, f) organizowanie schronisk wycieczkowych, g) wydawanie czasopism i książek.

4. *Fundusze.* Fundusze Koła składają się: a) ze składek członków, b) z dobrowolnych datków, c) z dochodów, uzyskanych z przedsiębiorstw.

5. *Członkowie.* Członkiem może być każdy uczeń, którego przyjmie Zarząd Koła, a opiekun przyjęciu się nie sprzeciwi. Członkowie dzielą się na: a) zwyczajnych, b) czynnych, c) przewodników. Członkiem zwyczajnym jest uczeń, przyjęty przez Zarząd i opłacający wkładki miesięczne. Członkiem czynnym jest członek, biorący czynny udział w pracach Koła. Członkiem przewodnikiem zostaje członek czynny, o ile złoży egzamin na przewodnika.

6. *Prawa członków.*. Członkowie mają prawo: a) brać udział we wszystkich zebraniach, posiedzeniach naukowych i wycieczkach, b) korzystać z bibljoteki i zbiorów Koła, c) biernego i czynnego wyboru do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, d) noszenia odznak i korzystania z zapomóg.

7. *Obowiązki członków.* Członkowie mają obowiązek: a) opłacać wszystkie wkładki przez Walne Zgromadzenie uchwalone, b) popierać wszelkiemi siłami cele Koła, c) zbierać materjały krajoznawcze (rysunki, fotografje, przedmioty muzealne, kartki widokowe, wycinki z gazet i t. p.), d) opiekować się zabytkami historycznemi, zwyczajami ludowemi i twórczością ludową, e) prenumerować i popierać miesięcznik „Orli Lot".

8. *Zarząd.* Zarząd składa się z przewodniczącego, skarbnika, sekretarza, bibljotekarza, ich zastępców i przewodniczących sekcyj, o ile one w łonie Koła się utworzą.

9 *Prawa Zarządu.* Zarząd ma prawo: a) przyjmować nowych członków, b) usuwać członków szkodliwych dla Koła lub niespełniających swych obowiązków członkowskich, c) zwoływać Walne Zebrania Koła.

10. *Obowiązki Zarządu.* Zarząd ma obowiązek: a) czuwać nad spełnianiem zadań Koła, b) urządzać odczyty, zebrania naukowe, zbiory i wycieczki, c) przysparzać nowych członków, d) opłacać do kasy Komisji K. K. M. S. 10% wkładek członków.

11. *Opieka.* Kołem opiekuje się jeden z profesorów, uczący w tym zakładzie, w którym uczniowie tworzą Koło. Opiekun Koła jest pośrednikiem między Kołem a władzami szkolnemi i Polskiem Tow. Krajozn., broni interesów Koła, urządza i zezwala na wycieczki, bada księgi Koła przy pomocy Komisji Rewizyjnej, składającej się z trzech członków, którą wybiera Walne Zgromadzenie Koła, rozstrzyga spory powstałe w Kole, przeprowadza egzaminy krajoznawcze na przewodników i mianuje członków czynnych i przewodników. Opiekunowie tworzą Komisję Kół Krajozn. Mł. Szk. Rady Głównej Pol. Tow. Krajozn.

12. *Orgnizacja pracy.* Praca Koła dzieli się na dwa działy: a) ogólny, obejmujący ziemie całej Polski, b) szczegółowy, obejmujący ściśle ograniczony teren. W dziale ogólnym członkowie Koła zapoznają się zapomocą odczytów, atlasów, z ziemiami Polski, szczególnie tych okolic, do których projektują wycieczki. W dziale szczegółowym członkowie Koła starają się o jak najdokładniejsze poznanie pewnego przez siebie obranego „terenu krajoznawczego", zbierają szczegółowe materjały krajoznawcze, celem przygotowania się do badań naukowych.

13. *Teren krajoznawczy.* Terenem krajoznawczym Koła jest obszar (powiat, obwód), z którego uczniowie uczęszczają do danej szkoły (gimn., sem.). Gdy w pew-

nem mieście jest więcej Kół, to obierają sobie albo wspólny teren pracy, albo dzielą go według okręgów lub tematów opracowywanych.

14. *Sekcje i zastępy.* Koło dzieli się na sekcje, z których każda zajmuje się innym przedmiotem badań i noszą nazwy: np. etnologiczna, faunistyczna, geologiczna, ochrony przyrody, fotograficzna, muzealna, wycieczkowa i t. p. Sekcje dzielą się na zastępy krajoznawcze, które w oznaczonym dniu rozchodzą się do różnych wsi i starają się zebrać materjał krajoznawczy.

15. *Organ kół.* Organem kół krajoznawczych jest miesięcznik „Orli Lot". Koła przysyłają swe prace i sprawozdania z wyników swych poszukiwań do redakcji „Orlego Lotu", która je odpowiednio zużytkowuje.

16. *Rozwiązanie koła.* W razie rozwiązania Koła, majątek Koła przechodzi na własność zakładu, przy którym Koło istniało, a archiwum Koła do Archiwum Komisji.

15.

Umundurowanie funkcjonarjuszów niższych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 94 z dnia 13 listopada 1935 r. (BP. 23656/35).

Prezydjum Rady Ministrów w piśmie do Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 21 października 1935 r. Nr. 49—72/1 wyjaśniło: „iż umundurowanie, wydane funkcjonarjuszowi niższemu na zasadzie § 43 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) za opłatą 25% jego wartości, nie podlega zwrotowi w żadnym przypadku.

Zarazem, celem jednolitego unormowania czasokresu używalności umundurowania, ustalić należy czas używania kurtki, spodni i czapki — na jeden rok, płaszcza — na trzy lata".

Ministerstwo podaje powyższe do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Biura Personalnego: (—) *Jan T. Lipka.*

Organizacja szkół.

Szkolnictwo zawodowe.

Zmiana nazwy Państwowego Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego w Tarnowie.

Zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 4 października 1935 r. (Nr. III. HG. 2976/35).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 180).

§ **1.** Zmieniam nazwę, otworzonego na zasadzie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 lipca 1935 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 7, poz. 131), Państwowego Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego w Tarnowie na:

„Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie imienia Józefa Piłsudskiego w Tarnowie".

§ **2.** Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.: (—) *W. Jędrzejewicz.*

Pan Kurator Okręgu Szkolnego rozporządzeniem z dnia 23 października 1935 r. Nr. III. 26696/35 udzielił Zarządowi Żydowskiego Towarzystwa Szkoły Handlowej we Lwowie odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie we Lwowie, przy ul. Kołłątaja Nr. domu 8, prywatnego jednorazowego kursu pod nazwą: Jednorazowy Kurs Wieczorny Żyd. T-wa Szk. Handl. dla czynnych pracowników handlowych we Lwowie.

Gimnazja.

Nr. II. 28143/35. Pan Minister W. R. i O. P. pismem z dnia 6 listopada 1935 r. Nr. II. S. 5944/35 nadał Państwowemu Gimnazjum II w Tarnopolu nazwę: „II Państwowe Gimnazjum im. Juljusza Słowackiego w Tarnopolu".

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny (szkoły)	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) (szkoły)	Nazwa im . . . . (szkoły)	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	**Bóbrka**	Czarny Ostrów	3 kl	koed.	—	pol.-r.	3 ubik.	1·43 ha	
2	**Brzozów**	Trześniów	3 „	„	—	polski	2 „	1101 s²	
3	„	Laskówka	2 „	„	—	„	2 „	800 s²	
4	„	Harta Gór.	2 „	„	—	„	2	1½ mg.	
5	„	Barycz	3 „	„	—	„	—	2¾ mg	
6	„	Hłudno	4 „	„	—	pol.-r.	—	800 s²	
7	„	Jabłonica Pol	2 „	„	—	„	2 ubik	590 s²	
8	„	Przysietnica	4 „	„	—	polski	2 „	1 mg.	Konkurs 4-ty
9	**Dolina**	Raków	3 „	„	—	ruski	3 „	1 mg.	
10	„	Strutyn Wyż	3 „	„	—	„	3 „	1 mg.	
11	„	Swaryczów	4 „	„	—	pol.-r.	3 „	2 mg.	
12	„	Turza Wiel.	4 „	„	—	„	2 „	1 mg ogr	
13	„	Mizuń Stary	4 „	„	—	„	3 „	1 mg. 1200 m² ogr.	
14	„	Nadziejów	4 „	„	—	„	3 „	1 mg. 450 s²	Konkurs 2-gi
15	**Kałusz**	Dołha Wojniłow. wieś	4 „	„	—	„	4 „	6 mg. 300 m² ogrodu	
16	„	Perekosy	3 „	„	—	„	2 „	1 mg ogr	
17	„	Pójło	3 „	„	—	„	3 „	2 mg 400 m² ogrodu	
18	„	Wistowa	3 „	„	—	„	3 „	2 mg 500 m² ogrodu	
19	„	Wojniłów	7 „	żeńsk.	—	„	4 „	¼ mg ogrodu	Kier. z W. K. N.
20	**Kamionka Strum.**	Czanyż	2 „	koed.	—	„	2 „	1650 m²	

L. porz.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna)	Nazwa im. . . im.	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
		szkoły							
21	Kamionka Strum.	Dziedziłów	4 kl.	koed.	—	pol.-r.	2 ubik.	6348 m²	
22	Kolbuszowa	Sokołów	7 „	„	—	polski	—	4987 m²	Konkurs 2-gi
23	Lwów	Lwów	7 „	żeńska	im. św. Anny Nr. 18	„	—	—	Konkurs 3-ci
24	„	Gaje	5 „	koed.	—	ruski	3 „	0·12 ha	Konkurs 2-gi
25	Łańcut	Albigowa	7 „	„	—	polski	3 „	—	
26	Przemyśl	Miżyniec	3 „	„	—	„	3 „	—	
27	„	Cyków	2 „	„	—	ruski	4 „	—	
28	Radziechów	Baryłów	2 „	„	—	pol.-r.	4 „	8 mg	
29	„	Dmytrów	4 „	„	—	polski	3 „	2 mg	
30	„	Krzywe	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	624 m²	
31	„	Kustyn	2 „	„	—	„	2 „	1700 m²	
32	„	Mikołajów	2 „	„	—	„	3 „	2 mg	
33	„	Niestanice	2 „	„	—	polski	3 „	2 mg	
34	Rohatyn	Czahrów	3 „	„	—	pol.-r.	—	—	
35	„	Czernica	3 „	„	—	„	—	—	
36	„	Jawcze	3 „	„	—	„	—	—	
37	„	Kozara	4 „	„	—	„	—	—	
38	„	Stratyn	4 „	„	—	„	—	—	
39	„	Wasiuczyn	3 „	„	—	ruski	—	—	
40	Rzeszów	Bratkowice	4 „	„	—	polski	3 „	2500 m²	Konkurs 2-gi
41	Stanisławów	Łysiec Stary	5 „	„	—	ruski	3 „	—	„

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna)	Nazwa im.	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowy złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
			szkoły						
41	**Stanisławów**	Bohorodczany Stare	5 kl.	koed.	—	pol.-r.	—	2 mg	
42	„	Bednarów	3 „	„	—	„	3 ubik.	—	
43	„	Sadzawa	4 „	„	—	ruski	3 „	2 mg	
44	„	Zagwóźdź	3 „	„	—	pol.-r.	3 „	—	
45	**Śniatyn**	Widynów	3 „	„	—	pol.-r.	3 „	28 a	Konkurs 4-ty
46	**Trembowla**	Kobyłowłoki	4 „	„	—	„	3 „	1 mg	
47	**Żydaczów**	Rozwadów	6 „	„	—	„	3 „	2 mg	

Podania o posady objęte powyższym konkursem należy wnosić drogą służbową w terminie do końca stycznia 1936.

Unieważnienia konkursów.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny	Charakter	Nazwa	Język wykładowy	Unieważnia się konkurs ogłosz.: na posadę	Unieważnia się konkurs ogłosz.: w Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. Nr.	Uwaga
			szkoły						
1	**Tłumacz**	Tyśmienica	7 kl.	żeńsk.	—	polski	kierown.	9/35	

Ruch służbowy

Kuratorjum O. S. Lw.

Pan Kierownik Ministerstwa W. R. i O. P. decyzją z dnia 31 października 1935 r. Nr. BP. 21197/35 powierzył p. Jerzemu Polańskiemu, nauczycielowi Państw. Gimnazjum z r. j. n. we Lwowie, na czas od dnia 1 listopada 1935 r. aż do odwołania pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorjum O. S. Lw.

Spensjonowani. Karol Dziedzic, pozostający w stanie nieczynnym pomocnik kancelaryjny Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Inspektoraty.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dnia 26 października 1935 Nr. BP. 21366/35 przeniosło p. Mgra Zygmunta Jaworczykowskiego, prowizorycznego podinspektora szkolnego we Lwowie, na stanowisko nauczyciela Państw. Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Równem i powierzyło mu aż do odwołania pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego w Równem.

Szkoły średnie ogólnokształcące, zakłady kształcenia nauczycieli szkoły zawodowe, oraz powszechne.

Mianowani.

Jakubowicz Paweł nauczycielem gimnazjum I im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Jarosławiu;

Krogulec Tadeusz nauczycielem gimnazjum II im. K. Morawskiego w Przemyślu;

Pecko Alojzy nauczycielem gimnazjum im. Kr. Zofji w Sanoku;

Sabatowska Walerja Olga nauczycielką gimnazjum żeńskiego im. Kr. Jadwigi we Lwowie, Ślusarz Karol nauczycielem gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Łańcucie, Świstunowicz Włodzimierz kierownikiem 3-klasowej szkoły powszechnej w Zabłotcach (pow. Brody);

Wańczycki Stefan kierownikiem 3-klasowej szkoły powszechnej w Łówczycach (Żydaczów).

Przeniesieni.

Inż. Abgarowicz Franciszek, nauczyciel szkoły rolniczej w Miłocinie (Rzeszów), do szkoły mleczarskiej w Rzeszowie;

Ks. dr. Białowąs Michał, profesor gimnazjum VII im. Tad. Kościuszki we Lwowie, do szkoły powszechnej kolejowej we Lwowie; Bladye Zofja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Łanowicach (Sambor), do 1-klasowej szkoły w Kozicach (Lwów); Ks. Bohoniuk Bazyli, nauczyciel religji gr.-kat. szkoły powszechnej w Skałacie, do 7-klasowej szkoły powszechnej męskiej z obowiązkiem udzielania religji w szkole powszechnej żeńskiej w Winnikach; Borodyjewicz Teodora, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Malawie (Rzeszów), do 3-klasowej szkoły w Tomaszowcach — Marcela (Kałusz);

Dr. Chrząszcz Izydor, profesor gimnazjum w Jaworowie, do filji gimnazjum z r. j. n. we Lwowie;

Dobrowolska Marja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Różance (Sokal), do 4-klasowej szkoły w Czarnej (Lesko); Ks. Dudziak Jan, nauczyciel religji 7-klasowej szkoły w Bursztynie (Rohatyn), do 7-klasowej szkoły męskiej w Kałuszu; Dzióbkiewicz Antoni, nauczyciel gimnazjum im. Marszałka J. Piłsudskiego w Jarosławiu, do gimnazjum w Jaworowie (p. o. kierownika gimnazjum);

Gajda Pantaleon, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Woli Raniżowskiej (Kolbuszowa), do 3-klasowej szkoły w Sadkowicach (Sambor); Gołębówna Józefa, nauczycielka szkoły w Sokole (Żółkiew), do 1-klasowej szkoły w Lipnikach (Kamionka Strumiłłowa);

Jakiel Albin, nauczyciel szkoły im. Lenartowicza we Lwowie, do Państwowego Pedagogjum im. Konarskiego w Warszawie; Jaworska Zofja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Ksawerówce (Sokal), do 5-klasowej szkoły w Rzęśnie Polskiej (Lwów);

Kostołowska Józefa, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Wojniłowie (Kałusz), do 6-klasowej szkoły w Wareżu (Sokal); Kłodnicki Franciszek, kierownik 2-klasowej szkoły w Jabłonowie (Kopyczyńce), do 2-klasowej szkoły w Trembowli — Sadach; Kociubowa Olga, nauczycielka szkoły w Bazarze, cofnięto przeniesienie do Woziłowa (Buczacz); Kostiukowa Eleonora, nauczycielka szkoły w Czerchawie (Sambor), do szkoły w Retkini (gm. Brus pow. łódzkiego);

Lieberman Markus Eisig, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Bóbrce, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach;

Nowosielski Marcin Edward, kierownik 3-klasowej szkoły w Łużku Górnym (Turka), do 3-klasowej szkoły w Rogóżnie (Łańcut);

Orłowski Kazimierz, p. o. kierownika 7-klasowej szkoły Nr. 2 w Rejowcu (obwód Chełm), do 7-klasowej szkoły męskiej im. Kr. Sobieskiego w Jaworowie;

Ks. Pieczonka Józef, nauczyciel religji 7-klasowej szkoły w Tłustem (Zaleszczyki), do 7-klasowej szkoły w Skolem (Stryj); Podoluk Leon, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Wyżnem (Rzeszów), do 3-klasowej szkoły w Zamulińcach (Kołomyja); Dr. Przepiórski Wincenty, nauczyciel szkoły Nr. 10 we Lwowie, do szkoły Ekonomiczno-Handlowej we Lwowie;

Rothowa Marja Czesława, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Starobrodach (Brody), do 7-klasowej szkoły w Olesku (Złoczów);

Sabat Irena, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Retkinie (Łódź), do 2-klasowej szkoły w Czerchawie (Sambor); Sambulski Bolesław, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Czarnej (Lesko), do 1-klasowej szkoły w Różance (Sokal); Siarzewski Kazimierz, nauczyciel 7-klasowej szkoły Nr. 10 we Lwowie, do 7-klasowej szkoły w Drohowyżu (zakład, Żydaczów); Sobolakówna Karolina, nauczycielka 7-klasowej szkoły Nr. 2 w Dubnie, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Trembowli; Sobolski Kazimierz, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Lipnikach (Kamionka Strumiłowa), do 1-klasowej szkoły w Sokole (Żółkiew); Suzdalewicz Jadwiga, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Kalnej (Dolina), do 3-klasowej szkoły w Ryszkowej Woli (Jarosław); Świątkowski Jan, nauczyciel szkoły przemysłu drzewnego w Rudniku n/Sanem, do szkoły przemysłu drzewnego w Jaworowie;

Topolnicka Klementyna, nauczycielka 7-klasowej szkoły im. Konopnickiej w Stanisławowie, unieważniono przeniesienie do 7-klasowej szkoły im. Hoffmanowej w Tarnopolu; Trylowski Jarosław, kierownik szkoły w Monastercu (Żydaczów), na stanowisko nauczyciela do 4-klasowej szkoły w Czerteżu (Żydaczów);

Ustupski Józef, nauczyciel 2-klasowej szkoły w Wyłudach (gm. Korycin, pow. Sokółka), do 3-klasowej szkoły w Żabójkach (Tarnopol);

Waśniowska Katarzyna, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Piaskach (Kosów Poleski), do 1-klasowej szkoły w Ispasie Górnym (Kołomyja); Inż. Weiss Jerzy, nauczyciel szkoły ludowej rolniczej w Mokrzyszowie, na równorzędne stanowisko do Szkoły Rolniczej w Gródku Jagiellońskim (p. o. kierownika);

Ks. Ziegler Stanisław, nauczyciel religji 7-klasowej szkoły w Kałuszu, do 7-klasowej szkoły im. Słowackiego w Stryju.

Przydzieleni.

Sabatowska Walerja Olga, nauczycielka gimnazjum żeńskiego im. Król. Jadwigi we Lwowie, do 7-klasowej szkoły powszechnej Nr. 47 we Lwowie.

Spensjonowani.

Baczyńska Janina, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Tomaszowcach — Marcela (Kałusz); Baj Józef, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Leżajsku (Łańcut); Bereziuk Bazyli, kierownik 5-klasowej szkoły w Dworcach (Żółkiew); Bętkowska Zofja, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej Nr. 31 im. Mikołaja Reja we Lwowie; Błaszkiewiczowa Józefa, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Husowie (Łańcut); Brzozowska Stanisława, nauczycielka 7-klasowej szkoły im. św. Jadwigi w Przemyślu;

Choina Jan, nauczyciel gimnazjum w Kamionce Strumiłowej; Czubatówna Stefanja, nauczycielka 7-klasowej szkoły im. T. Szewczenki w Kołomyi; Czwaczkowska Marja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Samborze — Średnia;

Fichman Adela, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Drohobyczu; Frankowska Stefanja, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Złotnikach (Podhajce); Furtakowa Marja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Słobodzie Dolińskiej (Dolina);

Haczewska Wanda, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Jajkowcach (Żydaczów); Halkiewiczówna Aniela, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Wojsławicach (Sokal); Hauserówna Franciszka, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Białem (Przemyślany); Hawel Albin, nauczyciel 3-klasowej szkoły w Zawadce (Kałusz); Hryniewiczówna Jadwiga, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Swaryczowie (Dolina);

Jakubowicz Marja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Podmanastyrku (Radziechów); Jonak Jan, nauczyciel seminarjum naucz. żeńskiego w Brzeżanach, przydzielony do 7-klasowej szkoły powszechnej w Brzeżanach;

Kamińska Karolina Domicela, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Nahujowicach (Drohobycz); Kłym Grzegorz, kierownik 2-klasowej szkoły w Łozówce (Zbaraż); Koblańska Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Sadkowicach (Sambor);

Komusiewicz Bronisława, kierowniczka 2-klasowej szkoły w Młyniskach (Żydaczów): Kosińska Marja, kierowniczka 2-klasowej szkoły w Dolinianach (Gródek Jagielloński); Kowalska Natalja, kierowniczka 7-klasowej szkoły w Haliczu (Stanisławów);

Lechowa Klementyna, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Lipowcach (Przemyślany);

Łucejkowa Teodora, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Futorach (Lubaczów);

Madeyska Stanisława, nauczycielka 7-klasowej szkoły Nr. 34 we Lwowie; Majkowa Longina, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Nowo-

siółkach Liskich (Kamionka Strum.); Markiewska Anna, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Manastercu (Przeworsk); Maślak Aleksy, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Zastawczu (Podhajce); Mazurkówna Helena, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Żółkwi; Miąsikowa Kazimiera, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Rozwadowie (Tarnobrzeg); Michalska Stefanja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Pukieniczach (Stryj); Mylewicz Marja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Sorokach (Buczacz);

Nałukowy Piotr, kierownik 2-klasowej szkoły w Kurowcach (Tarnopol); Nawizowski Kornel, nauczyciel 2-klasowej szkoły w Pieczarnej (Zaleszczyki); Nostadt Bronisława, kierowniczka 3-klasowej szkoły w Mikuliczynie (Nadwórna); Nowakowa Anna, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Zbydniowie (Tarnobrzeg);

Oleksińska Czesława, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Dębnie (Łańcut); Ostrowska Ludwika Wanda, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Stroniowicach (Przemyśl);

Paliwoda Paweł, kierownik 3-klasowej szkoły w Siemiakowcach (Horodenka); Perzyło Bazyli, kierownik 2-klasowej szkoły w Króliku Polskim (Sanok); Prociuk Józef, kierownik 4-klasowej szkoły w Połowcach (Czortków); Prozorowska Antonina, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Hniliczkach (Zbaraż);

Ruszczycki Dionizy, nauczyciel 1-klasowej szkoły w Załawiu (Trembowla); Rychlicki Jan, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Orzechówce (Brzozów); Ryzak Jan, kierownik 2-klasowej szkoły w Dubszczu (Brzeżany);

Sambulski Michał, kierownik 2-klasowej szkoły w Młynowcach (Zborów); Seidlówna Adela, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Bełzie; Ks. Skonieczny Wawrzyniec, nauczyciel religji rzym.-kat. 7-klasowej szkoły żeńskiej im. J. Słowackiego w Stryju; Smoła Władysław, nauczyciel 4-klasowej szkoły w Krzywcu n/Dn. (Borszczów); Stańkowska Antonina, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Woli Korzenieckiej (Dobromil); Szałańska Celestyna, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Szyszkowcach (Borszczów); Szczypczykowa Stanisława, nauczycielka 4-klasowej szkoły w stanie nieczynnnym; Ks. dr. Szulc Bartłomiej, prof. gimazjum VI we Lwowie; Szumilska Janina, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Słobódce Górnej (Buczacz);

Trellowa Józefa, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Stebniku (Drohobycz); Tumidajski Tadeusz, profesor gimnazjum w Łańcucie;

Wagnerowa Jadwiga Aleksandra, kierowniczka 7-klasowej szkoły im. A. Mickiewicza w Kołomyi; Wołoszynowa Marja, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Kosinie (Łańcut);

Zaczkiewicz Józef Stanisław, kierownik 3-klasowej szkoły w Podhorcach (Lwów); Zaychowska Władysława, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Jedliczu (Krosno); Ziesch Ludwik, kierownik 7-klasowej szkoły im. T. Czaczkiego w Stanisławowie; Zofijowska Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Lackiem Wielkiem (Złoczów).

Przeniesieni w stan pozasłużbowy.

Pieniążkowa Zofja, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Bratkowicach (Stanisławów).

Zwolnieni.

Ks. dr. Cegielski Ignacy, profesor gimnazjum im. Kr. Władysława Jagiełły w Gródku Jagiellońskim.
Blader Szymon, profesor gimnazjum II im. K. Szajnochy we Lwowie.

Zmarli.

Jadwiga z Opitrów Książkowa, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Ostrowach Baranowskich (Kolbuszowa), zmarła dnia 16 sierpnia 1935 r.

Ogłoszenia.

Ogniska metodyczne.

Nr. II. 27523/35. Kuratorjum O. S. Lw. podaje do wiadomości wykaz lekcyj kierowników (ek) ognisk i samodzielnych grup metodycznych (historja, jęz. niem.), które nauczyciele (lki) mogą hospitować oraz terminy przyjęć indywidualnych w siedzibach ognisk i grup.

Dyrekcje państwowych i prywatnych gimnazjów i seminarjów zawiadomią o tem grona nauczycielskie i zachęcą je gorąco do możliwie częstego odwiedzania ognisk i grup oraz korzystania z porad i wskazówek ich kierowników (ek), zaznaczając równocześnie, że Kuratorjum kładzie szczególny nacisk na tę właśnie formę współpracy nauczycielstwa z ogniskami metodycznemi.

W związku z tem ilość konferencyj rejonowych i grupowych będzie ograniczona.

P. o. Naczelnika Wydziału: (—) *L. Jus.*

Imię i nazwisko, przedmiot	Adres szkoły
1. Golias Marjan. J. łaciński.	Lwów, państw. III gimn. (ul. Batorego).
2. Halaunbrenner Michał — Fizyka.	Lwów, państw. VIII gimn. (ul. Dwernickiego).
3. Iwanicki Ludwik. Przyroda.	Lwów, państw. XI gimn. (ul. Szymonowiczów).
4. Dr. Kljas Juljusz. J. polski.	Lwów, państw. X. gimn. (ul. Wałowa)
5. Madyda Franciszek Zajęcia praktyczne.	Lwów, państw. VIII gimn. (ul. Dwernickiego)
6. Dr. Maleczyńska Ewa. — Historja.	Lwów, pryw. gimn. SS. de Notre Dame (ul. Ochronek)

kaz lekcyj.

Lekcje, które można hospitować	Dni wolne	Godziny przyjęć indywidualnych
Poniedz. lekcja 1, 2. Wtorek „ 1, 2. Środa „ 1, 2. Czwartek „ 1, 2.	Piątek Sobota	Poniedz. 17—18 Czwartek 12—13
Poniedz. lekcja 2, 3, 4. Wtorek „ 1, 5, 6. Środa „ 2. Czwartek „ 1, 2, 3, 4, 5.	Piątek Sobota	Wtorek 16—19
Środa lekcja 1. Czwartek „ 1, 3, 4, 5, 6. Piątek „ 1, 2, 5, 6.	Sobota	Czwartek 16—19
Środa lekcja 3, 4, 5. Czwartek „ 3, 4, 5. Piątek „ 2, 3, 4. Sobota „ 2, 3, 4.	Poniedz. Wtorek	Środa 18—19
Poniedz. lekcja 5, 6. Wtorek „ 5, 6. Środa „ 3, 4, 5, 6. Czwartek „ 1, 2, 4, 5.	Piątek Sobota	Wtorek 16—18
Czwartek lekcja 2. Piątek „ 1.	Środa	Czwartek 13—14

7. Mul Tadeusz. Przyroda.	Jarosław, państw. II gimn.
8. Nikliborcowa Anna — J. francuski.	Lwów, państw. gimn. im. król. Jadwigi (ul. Potockiego)
9. Dr. Polaczkówna Marja. — Geografja.	Lwów, państw. gimn. im. król. Jadwigi (ul. Potockiego)
10. Sandel Jakób. J. niemiecki.	Lwów, państw. gimn. I (ul. Kubali)
11. Swystun Jan. Przyroda.	Tarnopol, państw. gimn. żeńskie
12. Dr. Turkiewicz Eugenjusz. — Chemja	Lwów, państw. VIII gimn. (ul. Dwernickiego)
13. Włodkówna Stanisł. — Zajęcia prakt.	Lwów, państw. gimn. żeńskie im. król. Jadwigi (ul. Potockiego)

Poniedz. lekcja 1, 2, 3, 6. Wtorek „ 1, 2, 3, 4. Środa „ 5. Czwartek „ 1, 2, 3.	Piątek Sobota	Środa 16—17·30
Środa lekcja 1, 2, 3. Czwartek „ 3, 5, 6. Piątek „ 2, 5, 6. Sobota „ 1, 4, 5.	Poniedz. Wtorek	Środy i soboty na 6 lekcji, Czwartek 17—19
Poniedz. lekcja 1, 3, 5. Wtorek „ 1, 2, 5, 6. Środa „ 4. Czwartek „ 3, 5, 6.	Piątek Sobota	Środa 12—14 Sobota 17—19
Poniedz. lekcja 4. Wtorek „ 4, 5. Środa „ 1, 5. Czwartek „ 1, 4. Piątek „ 1, 2. Sobota „ 4.	—	Od 5-tej popoł. codziennie
Poniedz. lekcja 1, 2 Wtorek „ 1, 2, 3, 4. Środa „ 4, 5. Czwartek „ 1, 2, 3, 4.	Piątek Sobota	Środa 17—19
Poniedz. lekcja 5. Środa „ 6. Czwartek „ 1, 2, 3, 4.	Piątek Sobota	Sobota 17—19
Wtorek lekcja 1, 2, 3, 4, 5, 6, Czwartek „ 1, 2, 3, 4.	Piątek Sobota	Poniedz. 17—19

Komisja egzaminacyjna dla nauczycieli szkół powszechnych.

Nr. I. 25759/35. Pan Kurator Okręgu Szkolnego zamianował na okres czasu od 1 listopada 1935 r. do końca grudnia 1937 r.

P. Juljana Kuziora, podinspektora szkolnego w Stryju, członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w Samborze (rejon III).

P. Tadeusza Trojanowskiego, podinspektora szkolnego w Rawie Ruskiej, członkiem Państwowej Komisji Egzaminecyjnej w Sokalu (rejon IX).

Nr. I. 27568/35. Kuratorjum przyjęto do wiadomości rezygnację p. Franciszka Andryszczaka z godności członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej (rejonu VIII).

Komisja egzaminacyjna dla eksternów W. K. N. we Lwowie.

Ministerstwo W. R. i O. P., uzupełniając komisję egzaminacyjną[1]), przewidzianą w § 11 statutu wyższych kursów nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1928, Nr. 9, poz. 153), zarządzeniem z dnia 9 października 1935 r. Nr. II. P. 5320/35 zamianowało dodatkowo p. dr. Marjana Zimmermana i p. dr. Kazimierza Sośnickiego dla przeprowadzenia egzaminu z działu przedmiotów „A" ze słuchaczami prywatnego wyższego kursu nauczycielskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Wizytatorzy nauki religji rzym.-kat.

Nr. BP. 17486/35. Kurja Biskupia obrz. łać. w Przemyślu pismem z dnia 30 marca 1935 r. L. 1369/35 podała następujące nazwiska księży, wizytatorów nauki religji rzymsko-kat.

I. Dla szkół średnich państwowych i prywatnych.

Ks. Gerard Kielar, dziekan w Brzozowie, dla gimnazjum w Brzozowie.

Ks. dr. Kazimierz Kotula, dziekan w Drohobyczu, dla pryw. gimnazjum w Borysławiu, tudzież dla wszystkich szkół średnich w Drohobyczu.

Ks. Józef Budowski, dziekan w Nowem Mieście, dla gimnazjum prywatnego w Dobromilu.

Ks. Walenty Litwin, em. katecheta w Jarosławiu, dla wszystkich szkół średnich w Jarosławiu i prywatnego gimnazjum żeńskiego SS. Niepokalanek w Jarosławiu.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1935 r., str. 190.

Ks. Franciszek Wróbel, dziekan w Jaworowie, dla szkół średnich w Jaworowie.

Ks. dr. Jan Pasek, em. katecheta w Jaśle, dla wszystkich szkół średnich w Krośnie.

Ks. Czesław Broda, proboszcz w Leżajsku, dla gimnazjum w Leżajsku.

Ks. Stanisław Banaś, dziekan w Handzlówce, dla wszystkich szkół średnich w Łańcucie.

Ks. Franciszek Kułak, dziekan w Stanach, dla gimnazjum w Nisku.

Ks. Leon Gondelowski, proboszcz w Przeworsku, dla pryw. gimnazjum w Przeworsku.

Ks. Michał Tokarski, dziekan w Rzeszowie, dla I gimnazjum, pryw. gimnazjum żeńskiego i seminarjum męskiego, oraz wszystkich szkół zawodowych w Rzeszowie.

Ks. Stanisław Siara, wicedziekan w Krasnem, dla II gimnazjum i pryw. seminarjum żeńskiego w Rzeszowie.

Ks. Andrzej Stepek, em. katecheta w Samborze, dla wszystkich szkół średnich w Samborze.

Ks. Bartłomiej Krukar, proboszcz w Sanoku, dla wszystkich szkół średnich w Sanoku.

Ks. Stanisław Kwieciński, proboszcz w Strzyżowie, dla gimnazjum pryw. w Strzyżowie.

Ks. Wincenty Osikowski, dziekan w Wielowsi, dla szkół średnich w Tarnobrzegu.

Ks. Ignacy Kułakowski, proboszcz w Turce, dla pryw. gimnazjum w Turce n/Str.

II. Dla szkół powszechnych.

Ks. Zygmunt Męski, kanonik Kapituły i ks. Edward Sandałowski, kanonik Kapituły, wszystkie szkoły powszechne w Przemyślu.

Ks. Michał Miksiewicz, dziekan w Żurawicy i ks. Wojciech Prugar, wicedziekan w Babicy, dla szkół powszechnych dekanatu przemyskiego zamiejskiego.

Ks. Gerard Kielar, dziekan w Brzozowie i ks. Józef Królicki, wicedziekan w Jasienicy, szkoły powszechne dekanatu brzozowskiego.

Ks. Józef Budowski, dziekan w Nowem Mieście i ks. Andrzej Cząstka, wicedziekan w Leszczawie Dolnej, szkoły powszechne dekanatu dobromilskiego.

Ks. dr. Kazimierz Kotula, dziekan w Drohobyczu, szkoły powszechne dekanatu drohobyckiego.

Ks. Jakób Fuk, dziekan w Jasionce i ks. Stanisław Głodowski, wicedziekan w Równem, szkoły powszechne dekanatu dukielskiego.

Ks. Michał Górnicki, dziekan w Dubiecku i ks. Wojciech Stachyrak, wicedziekan w Futomie, szkoły powszechne dekanatu dynowskiego.

Ks. Wojciech Parysz, dziekan w Raniżowie i ks. Stanisław Stępień, wicedziekan w Majdanie, szkoły powszechne dekanatu głogowskiego.

Ks. Franciszek Laskoś, dziekan w Zarszynie i ks. Władysław Barcikowski, wicedziekan w Strachocinie, szkoły powszechne dekanatu jaćmierskiego.

Ks. Tomasz Włazowski, dziekan w Radymnie i ks. Franciszek Zawisza, wicesdziekan w Laszkach, szkoły powszechne dekanatu jarosławskiego.

Ks. Edmund Dutschka, dziekan w Szebniach, szkoły powszechne w Jedliczu.

Ks. Franciszek Wróbel, dziekan w Jaworowie, szkoły powszechne dekanatu jaworowskiego.

Ks. Franciszek Gosztyła, dziekan w Zrencinie i ks. Ernest Świątek, wicedziekan w Odrzykoniu, szkoły powszechne dekanatu krośnieńskiego.

Ks. Michał Huciński, dziekan w Lutowiskach i ks. Ludwik Paluch, wicedziekan w Lesku, szkoły powszechne dekanatu leskiego.

Ks. Czesław Broda, dziekan w Leżajsku i ks. Antoni Kuziara, wicedziekan w Woli Zarczyckiej, szkoły powszechne dekanatu leżajskiego.

Ks. Stanisław Banaś, dziekan w Handzlówce, szkoły powszechne dekanatu łańcuckiego.

Ks. Józef Grygiel, dziekan w Radochońcach i ks. Marceli Zmora, wicedziekan w Husakowie, szkoły powszechne dekanatu mościskiego.

Ks. Wawrzyniec Motyl, dziekan w Pruchniku i ks. Józef Budnik, wicedziekan w Zarzeczu, szkoły powszechne dekanatu pruchnickiego.

Ks. Paweł Domin, dziekan w Urzejowicach i ks. Roman Penc, wicedziekan w Gniewczynie, szkoły powszechne dekanatu przeworskiego.

Ks. Michał Tokarski, dziekan w Rzeszowie i ks. Stanisław Siara, wicedziekan w Krasnem, szkoły powszechne dekanatu rzeszowskiego.

Ks. Teofil Bukietyński, dziekan w Pniowie i ks. Adam Osetek, wicedziekan w Gorzycach, szkoły powszechne dekanatu rozwadowskiego.

Ks. Michał Wojtaś, dziekan w Rudkach i ks. Franciszek Osikowicz, wicedziekan w Pohorcach, szkoły powszechne dekanatu rudeckiego.

Ks. Franciszek Kułak, dziekan w Stanach i ks. Antoni Dożyński, wicedziekan w Rudniku n/S., szkoły powszechne dekanatu rudnickiego.

Ks. Józef Rafa, dziekan w Iwoniczu i ks. Tomasz Stankiewicz, wicedziekan w Rogach, szkoły powszechne dekanatu rymanowskiego.

Ks. Józef Watulewicz, dziekan w Felsztynie i ks. Michał Ziajka, wicedziekan w Samborze, szkoły powszechne dekanatu samborskiego.

Ks. Jan Biały, dziekan w Niebieszczanach i ks. Bartłomiej Krukar, wicedziekan w Sanoku, szkoły powszechne dekanatu sanockiego.

Ks. Henryk Uchman, dziekan w Sieniawie i ks. Franciszek Sokalski, wicedziekan w Majdanie sien., szkoły powszechne dekanatu sieniawskiego.

Ks. Ludwik Bukała, dziekan w Sokołowie i ks. Teofil Lewicki, wicedziekan w Trzebosi, szkoły powszechne dekanatu sokołowskiego.

Ks. Tytus Mermon, dziekan w Lutczy i ks. Wojciech Blajer, wicedziekan we Frysztaku, szkoły powszechne dekanatu strzyżowskiego.

Ks. Ignacy Łachecki, dziekan w Hyżnem i ks. Franciszek Wolski, wicedziekan w Tyczynie, szkoły powszechne dekanatu tyczyńskiego.

Ks. Ignacy Pyzik, dziekan w Pysznicy i ks. Wojciech Wanielista, wicedziekan w Bielinach, szkoły powszechne dekanatu ulanowskiego.

Ks. Jan Pelczarski, dziekan w Sądowej Wiszni, szkoły powszechne dekanatu wisznieńskiego.

Ks. Franciszek Wilczewski, dziekan w Żmigrodzie i ks. Jan Kłos, wicedziekan w Osobnicy, szkoły powszechne dekanatu żmigrodzkiego.

Ks. Wincenty Osikowski, dziekan w Wielowsi i ks. Stanisław Rybak, wicedziekan w Grębowie, szkoły powszechne dekanatu miechocińskiego.

Kolonje zimowe Polskiego T-wa Dzieci na Wieś.

Nr. O. 26226/35. Polskie Towarzystwo „Dzieci na Wieś" organizuje w okresie feryj zimowych b. r. w 2 terminach t. j. od 22 grudnia 1935 do 8 stycznia 1936 r. włącznie (tylko w Bąkowicach), oraz od 26 grudnia do 8 stycznia 1936 r. włącznie, po raz piąty kolonje zimowe wypoczynkowo - sportowe, a mianowicie:

1. Kolonję wypoczynkowo - sportową w Bąkowicach pod Chyrowem (koedukacyjną) dla dziewcząt w wieku szkolnym oraz chłopców do lat 12-tu w okresie od 22 grudnia 1935 r. do 8 stycznia 1936 r. Budynek własny, położony w pięknej okolicy podgórskiej, wspaniałe te-

reny zjazdowe dla nart i saneczek, ślizgawka w miejscu. Przewidziany szereg atrakcyj zabawowo-sportowych, jak skiöring, wycieczki kuligiem na saniach, zabawa sylwestrowa i t. d.

2. Kolonję wypoczynkowo - sportową dla chłopców w Chyrowie w okresie od 26 grudnia 1935 r. do 8 stycznia 1936 r. Wszelkie zabawy i sporty są przewidziane jak pod 1), również wspólnie z kolonją w Bąkowicach.

3. Kolonję wypoczynkowo - sportową dla chłopców w Turce n/Str. (dla młodzieży starszej, gimnazjalnej) w okresie od 26 grudnia 1935 r. do 8 stycznia 1936 r. Przepiękna okolica górska, wycieczki w Karpaty, oraz do granicy czesko-słowackiej, doskonałe tereny zjazdowe.

Na każdej kolonji jest zapewniona opieka pedagogiczna, instruktor (ka) do nauki jazdy na nartach, higjenistka (sta), oraz opieka lekarska. Wikt smaczny i obfity, pięciokrotny dziennie. Opłata za 18-dniowy pobyt wynosi 42 zł, zaś za 14-dniowy pobyt 35 zł.

Zgłoszenia wraz z zadatkiem przyjmuje się przez dyrekcję danego zakładu naukowego, lub wprost w biurze pod adresem Polskiego Towarzystwa „Dzieci na Wieś" we Lwowie, ul. Łyczakowska 171, telefon 292-30.

Ze względu na ściśle ograniczoną ilość miejsc wskazane jest jak najwcześniejsze zgłoszenie. Na 10 dzieci zgłaszających się z jednego zakładu naukowego przyjmuje się 11-te bezpłatnie. Opłata może być uiszczana częściowo, całkowite zaś wyrównanie do 20 grudnia br. r.

W dalszym ciągu okresu zimowego t. j. od 9 stycznia do końca lutego będzie czynny dom kolonijny w Bąkowicach pod Chyrowem. Przyjmowana będzie młodzież w wieku szkolnym, po przebytych chorobach, na okres rekonwalescencji, także w towarzystwie osób starszych (w osobnych pokojach). Ewentualna pomoc nauczycielska, opieka lekarska, będzie na miejscu.

Pomieszczenia (z utrzymaniem lub bez utrzymania) dla kursów narciarskich, organizowanych przez władze szkolne i instytucje będą za minimalną opłatą.

Zimowe kursy nauczycielskie, organizowane w czasie feryj zimowych przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

1. Kurs krajoznawczy poznania Wilna. Program kursu obejmuje: historję sztuki i kultury Wilna, wiadomości z etnologji Wileńszczyzny, rzut oka na geografję i geologję Wileńszczyzny, rzut oka na sytuację gospodarczą wileńską, bogactwa naturalne Wileńszczyzny. Kurs przeprowadzony będzie w formie wycieczek, organizowanych dla poznania poszczególnych objektów. Kurs odbędzie się w Wilnie, w czasie od

29 grudnia r. b. do 7 stycznia 1936 r. Mieszkanie i utrzymanie zapewnione w lokalu szkolnego schroniska wycieczkowego w Wilnie, ul. Dominikańska 3/5. Opłata za kurs wynosi: 5 zł wpisowe i 25 zł koszta mieszkania i utrzymania w schronisku.

2. Kurs żeglarski na ślizgach na jeziorze Narocz. Program kursu obejmuje: żeglarstwo zimowe na ślizgach, gimnastykę i gry sportowe na sali, jazdę na łyżwach. Kurs odbędzie się w czasie od 29 grudnia r. b. do 7 stycznia 1936 r. Utrzymanie i zakwaterowanie w szkolnem schronisku wycieczkowem nad Naroczą. Dojazd do stacji kolejowej Kobylniki i następnie 3 km końmi. Opłata za kurs wynosi 10 zł wpisowe i 25 zł koszta mieszkania i utrzymania w schronisku. Pierwszeństwo w przyjęciu mają uczestnicy letnich kursów żeglarskich nad Naroczą.

W organizowanych kursach mogą brać udział nauczyciele (lki) ze wszystkich typów i stopni szkół.

Zgłoszenia na kursy należy przesyłać w terminie do 8 grudnia 1935 r. bezpośrednio do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie, ul. Wolana 10. Do zgłoszenia należy dołączyć znaczek za 25 gr na odpowiedź oraz dowód wpłacenia wpisowego, bez czego zgłoszenie nie będzie rozpatrywane i pozostanie bez odpowiedzi. Wpisowe należy uskuteczniać wyłącznie przez P. K. O. na Nr. 60150, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. S. Wil.

Po otrzymaniu zgłoszeń kuratorjum prześle przed 20 grudnia r. b. karty przyjęcia na kurs, uprawniające do otrzymania biletów kolejowych po cenach wojskowych.

Państwowa Centralna Bibljoteka Pedagogiczna Kuratorjum O. S. Lw.
Lwów, Kubali 4.

Spis książek nowonabytych do dnia 5 listopada 1935 r.

Nr. inw.

J. W. Dawid. O duszy nauczycielstwa. Warszawa. 1932. 8295
Z. Straszkiewicz. Najważniejsze zadania szkoły. Warszawa. 1921. 8294
Plan pracy wychowawczej dla kl. I—IV szkół powszechnych. Lwów. 1935. . . 8293
Plan pracy wychowawczej dla kl. V—VII szkół powszechnych. Lwów. 1935. . 8293
A. Żórawska. Organizacja działu czasopism. Warszawa. 1935. 8292
Dr. K. Sobolski. Dziecko wsi śląskiej. Katowice. 1935. 8291
S. M. Studencki. Psychologja porównawcza narodów. Warszawa. 1935. . . 8290
Dr. E. Markinówna. Psychologja indywidualna w szkole. Warszawa. 1935. . 8289
Dr. J. Konstantynowicz. Wychowanie estetyczne w nowoczesnej szkole. Lwów. 1935. 8296
E. Drach. Deutsche Ausprachlehre. Frankfurt. 1933. 8288
Dr. P. Z. Dąbrowski. Dziecko leniwe. Lwowska bibljoteczka pedagogiczna. Lwów. 1935. 8287

Dr. J. Kuchta. Typologja nauczyciela. Lwów. 1935. 8285
Wskazania wychowawcze zawarte w rozporządzeniach i okólnikach. M. W. R. i O. P. 8284
Sławiński-Kubiński. Gramatyka języka polskiego. Lwów. 1931. 8283
Przegląd Socjologiczny. Poznań. 1935. 8282
Dr. J. Kuchta. Dążenia do kompensacji a postawa wychowawcza. Kraków. 1931. 8281
Kornecki-Solarski. Poradnik program w zakresie gimnazjum. Warszawa. 1935. . 8278
S. Razwiłowska. Dzieci nieposłuszne. Warszawa. 1936. 8277
Dr. J. Kuchta. Nauki tajemne w Polsce w XV i XVI w. Lwów 1928. . . . 8274
— Zabytki i tradycje historyczne po Twardowskim. Lwów. 1930, . . . 8275
Dr. C. Fervers. Der Ausdruck des Kranken. München. 1935. 8197
H. Górska. Nad czarną wodą. Warszawa. 1935. 8196
A. Kern. Die Ganzheitsidee im Schulunterricht. Berlin. 1934. 8195
L. Blaustein. O zadaniach psychologji humanistycznej. Warszawa. 1935. . . 8193
T. Simson. Psychoneurologja. Byomedgyz. 1935. 8192
Dr. J. Kühnel, Neubau des Rechenunterrichts. Leipzig. 1929. 8191
P, Häberlin. Wege und Irrwege der Erziehung. Basel 1918. 8190
L. Blaustein. Psychologiczne podstawy oświaty pozaszkolnej. Warszawa. 1935. . 8189
J. Schwarz. Nauczyciel. Poznań. 1935. (Odbitka) 8188
J. Michałowska. Walka o nową szkołę, Warszawa. 1935. 8187
Biełych-Pantelejew. Republika szkid. Warszawa. 1933. 9185
F. Stürmer. Das griechische in der deutschen Sprache und Bildung. Breslau. 1932. 8184

Podręczniki metodyczne do nauki o języku.

(Gramatyka, ortografja, ćwiczenia słownikowe).

Szkoły powszechne.

Klasy I—II.

S. Baczyńska i A. Oderfeldówna: Patrzę i opisuję. Książka do ćwiczeń gramatycznych, ortograficznych i stylistycznych. Cz. I dla kl. II szk. pow.

Z. Klemensiewicz: Pogadanki o języku polskim z obrazkami dla kl. I i II szk. pow. Lwów - Warszawa 1933.

S. Szober, C. Bogucka i C. Niewiadomska: Nauka pisowni. Cz. I dla kl. II szk. pow.

Klasa III.

S. Jodłowski: Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe dla III kl. szk. pow. Podręcznik metodyczno - praktyczny dla nauczyciela. Lwów - Warszawa 1934.

Klasa IV.

S. Jodłowski: Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe dla IV kl. szk. pow. Podręcznik metodyczno - praktyczny dla nauczyciela. Lwów - Warszawa 1935.

Klasa V.

J. Dańcewiczowa: Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla kl. V i VI szk. pow. Książka dla nauczyciela. Lwów 1934.

H. Gaertner: Przewodnik do podręcznika: Mowa polska dla kl. V szk. pow. Lwów 1934.

Z. Klemensiewicz: Podręcznik metodyczny do podręcznika: Język polski dla kl. V szk. pow. Lwów 1933.

Klasa VI.

J. Dańcewiczowa: Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla kl. VI szk. pow. Książka dla nauczyciela. Lwów 1934.

H. Gaertner: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska dla kl. VI szk. pow. Lwów - Warszawa 1934.

Z. Klemensiewicz: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Język polski dla kl. VI szk. pow. Lwów - Warszawa 1934.

Klasa VII.

J. Dańcewiczowa: Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla kl. VII szk pow. Książka dla nauczyciela. Lwów 1935.

H. Gaertner: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska dla kl. VII szk. pow. Lwów - Warszawa 1935.

Z. Klemensiewicz: Objaśnienia metodyczne do podręcznika: Język polski dla kl. VII szk. pow. Lwów - Warszawa 1935.

Nadesłanie sprawozdań do Bibljoteki Pedagogicznej.

Nr. II. 27512/35. Dyrekcja Państwowej Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego prosi wszystkie Dyrekcje gimnazjów państwowych i prywatnych, oraz zakładów kształcenia nauczycieli o nadesłanie do tutejszej bibljoteki, w dwu egzemplarzach, sprawozdań gimnazjalnych za lata 1918—1935 o ile zostały ogłoszone drukiem.

Zebranie sprawozdań ułatwi w wysokim stopniu przyszłemu historykowi szkolnictwa opracowanie jego dziejów na terenie Kuratorjum O. S. Lw. i będzie miało doniosłe naukowe i praktyczne znaczenie.

Sprawozdania należy nadesłać pod adresem Dyrekcji Państw. Centr. Bibljoteki Pedag. (Lwów, Kubali 4), jako druki polecone.

Dr. Jan Kuchta.

Do P. P. Dyrektorów Szkół Srednich, Inspektorów Szkolnych i Przewodniczących Konferencyj Rejonowych.

Dyrekcja Państwowej Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego we Lwowie zawiadamia, że Nauczycielstwo całego Okręgu Szkolnego Lwowskiego wszystkich typów szkół może korzystać bezpłatnie z Centralnej

Bibljoteki Pedagogicznej K. O. S. Lw. (Lwów, Kubali 4) i zachęca jak najgoręcej do wpisywania się w poczet jej czytelników.

Wpisowe na rok szkol. 1935/36 w wysokości 1 zł winien wpisujący się przesłać przekazem pocztowym.

Bibljoteka jest czynna codziennie od godz. 10·30 — 1·30, tudzie od 5 — 8 wieczorem, — nadto w niedziele od godz. 10 — 12 przedpoł.

Nauczycielstwo zamiejscowe wypożycza książki pocztą na zamówienie piśmienne, do którego należy załączyć poświadczenie kierownictwa, iż jest się nauczycielem czynnym.

Uczniowie szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli korzystać mogą z pracowni i wypożyczalni na podstawie pisemnych poręczeń dyrekcyj szkół.

Przy bibljotece czynna jest poradnia dla nauczycieli, zdających egzaminy kwalifikacyjne, W. K. N., opracowujących referaty, zagadnienia naukowo-pedagogiczne, lub prowadzących lekcje pokazowe — informująca **bezpłatnie** z jakich dzieł w danym wypadku korzystać należy.

Dyrektor Państwowej Centralnej Bibljoteki Pedagog. K. O. R. Lwów:

Dr. Jan Kuchta.

Falsyfikat banknotu 50-złotowego.

Zawiadomienie Banku Polskiego z dnia 1 października 1935 r.[1])

Typ II, odmiana 1.

W ostatnich dniach zatrzymano w Warszawie falsyfikat banknotu 50-złotowego z datą 1 września 1929 r.

Typ II, odmiana 1. Falsyfikat wykonany jest na papierze zwykłym satynowanym; ryps jest naśladowany linjami wytłoczonemi mechanicznie tylko na odwrotnej stronie falsyfikatu. Papier użyty do druku banknotów autentycznych jest szorstki, dość sztywny, rypsowany.

Znak wodny z podobizną króla Stefana Batorego, z napisami „50" i „zł" wykonany jest przez wytłaczanie, przyczem miejsca jaśniejsze od normalnego prześrocza papieru nie zostały uwypuklone cieniowaniem, jak to ma miejsce na banknotach autentycznych.

Wszystkie rysunki wykonane są w kolorach ciemniejszych, kreskami grubszemi, przerywanemi, wskutek czego figury symboliczne i poszczególne ornamentacje są miejscami zamazane i nie wykazują wyrazistości cieniowania.

Napisy drukowane na stronie przedniej i odwrotnej falsyfikatu wykonane linjami cieńszemi niż na banknotach autentycznych, mają kontury nieostre, poprzerywane.

Naśladownictwo podpisów „Wł. Wróblewski", „Dr. Mieszkowski", „Orczy-

---

[1]) Pismo Minist. W. R. i O. P. z dnia 17 października 1935 r. Nr. I. R. 8937/35. (Nr. O. 27029/35).

kowski“ jest nieudolne. Podpisy utrzymane są w kolorze jeśniejszym, przyczem cyfry o odmiennym wykroju są nierówno rozmieszczone.

Falsyfikat udatny, wykonany jest sposobem drukarskim przy pomocy środków, dających możność reprodukowania go w bardzo dużych ilościach.

Książki, czasopisma.

Ogrzewanie centralne.

Nr. O. 27400/35. Wskutek pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 28 października 1935 r. Nr. Int. 4/6/35 podaje się do wiadomości, że Polski Komitet Normalizacyjny przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu (Warszawa, ul. Elektoralna Nr. 2) wydał broszurę p. t. Ogrzewanie Centralne. Normy do obliczania ogrzewań centralnych w Polsce. Opracowane przez Koło Ogrzewników w Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie (Polskie Normy $\frac{\text{P. N}}{\text{B. 102}}$).

Miasta Polskie.

Nr. O. 24191/35. Wskutek pisma Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego (Wydział Społ. Polit. Referat Prasowy) z dnia 20 września 1935 r. L. B. B. 136/249 ex 1935 Kuratorjum O. S. Lw. podaje do wiadomości, że w dniu 14 sierpnia 1935 r. w Starostwie Grodzkiem we Lwowie został zgłoszony miesięcznik pn. „Miasta Polskie — Przeszłość i Zadania obecne“, wydawany i redagowany przez p. Zygmunta Kiełba, zam. we Lwowie, ul. Gołąba L. 6, gdzie też mieści się siedziba redakcji i administracji.

Numer pierwszy tego czasopisma ukazał się w dniu 1 września 1935 r. w objętości 12 stron i zawiera ponadto barwny dodatek, wykonany drukiem ofsetowym, wraz z ilustracjami z powiatu gorlickiego (zabytki architektoniczne, pejsaże i t. d.).

Jak wynika z przedmowy od wydawnictwa, zamieszczonej na stronie 2-giej wspomnianego numeru, czasopismo jest poświęcone sprawom kulturalnym i gospodarczym miast średnich i małych, a zwłaszcza roli, jaką odegrać są zdolne w odnowionym składzie swych zarządów i rad na zasadzie nowej ustawy samorządowej.

Z uwagi na powyższe założenia wydawca czasopisma uzyskał wywiad z p. Prezydentem m. Lwowa Wacławem Drojanowskim, jako prezesem Związku Miast Małopolskich, na temat roli małopolskich miast i miasteczek w życiu gospodarczem i kulturalnem Państwa.

Kuratorjum O. S. Lwowskiego, wychodząc z założenia, że tego rodzaju publikacja może spełnić nader pożyteczną rolę i wypełnić lukę, istniejącą w spisie wydawnictw poświęconych popularyzowaniu zadań miast średnich i małych w ujęciu postanowień nowej ustawy samorządowej, zaleca to wydawnictwo uwadze instytucyj oraz osób zainteresowanych.

Należy dodać, że całość, wykonana pod względem graficznym bardzo starannie, jakoteż przystępna cena (1 zł miesięcznie za pojedynczy numer, prenumerata półroczna za 6 numerów wraz z przesyłką 4 zł) dopełniają dobre strony wydawnictwa.

Bibljoteka spraw i zagadnień narodowych.

Pismo Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z dnia 30 września 1935 r L. B. B. 136/26/35.

Nr. O. 25216/35. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 11 września 1935 r. Nr. PP. 334/45/2/35 zakomunikowało Urzędowi Wojewódzkiemu, iż ostatnio powstała na terenie Warszawy (ul. Chmielna, Nr. 9 m. 14) „Bibljoteka Spraw i Zagadnień Narodowych Polskich", która wydawać ma czasopisma miesięczne „poświęcone nauce, literaturze i sprawom społecznym, ze szczególnem uwzględnieniem kresów Rzeczypospolitej".

Redaktorem naczelnym tej „Bibljoteki" jest niejaki Jasiński Stanisław, który rozsyłać począł do władz i urzędów państwowych I-szy numer swego wydawnictwa p. t. „Polacy i Rusini", zapowiadając równocześnie, w specjalnie dołączonem do tego numeru piśmie, ukazanie się w najbliższym czasie II-go numeru wydawnictwa, poświęconego wspomnieniom pośmiertnym ś. p. Marszałka Piłsudskiego.

W końcu swego pisma Jasiński prosi o odpowiednie poparcie, któreby służyć mu miało jako rekomendancja przy sporządzaniu reportaży opisów w dziedzinie związanej z programem „Bibljoteki".

Ponieważ wydawnictwo to prowadzone jest niefachowo, sama zaś osoba nacz. redaktora, Jasińskiego, budzi zastrzeżenia (autor skonfiskowanej w grudniu ub. roku broszury p. t. „O nasze ziemie i nasze morza") — Ministerstwo poleciło nie udzielać żadnego poparcia wym. wydawnictwu.

Za Wojewodę: (—) *Wehrstein.* Kierownik Oddziału.

Monografja statystyczno-gospodarcza województwa lubelskiego.

Nr. O. 26756/35. Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 2 sierpnia 1935 r. Nr. I. Pr. 9138/31 zatwierdziło do użytku szkolnego wydaw-

nictwo p. t. „Monografja statystyczno - gospodarcza województwa lubelskiego“. Tom I — zagadnienia podstawowe, Lublin 1932 — jako książkę pomocniczą dla nauczycieli wszelkich typów szkół, szczególnie na terenie okręgu szkolnego lubelskiego.

Na powyższe zwraca się uwagę Nauczycielstwa na skutek pisma Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego z dnia 17 października 1935 r. L. Red. 4/4/35, celem ewentualnego skorzystania z nadmienieniem, że do Monografji tej dołączona jest mapa gleboznawcza woj. lub. formatu 100×75 cm z podziałem na gminy opr. pod redakcją prof. dr. Mieczyńskiego, kierownika wydziału gleboznawczego Instytutu w Puławach, która przedstawia 9 zasadniczych grup gleb a mianowicie: gleby bielicowe i słabo bielicowe na glinie zwałowej i szczerkach, gleby słabo bielicowe na szczerkach lekkich i na piaskach, gleby bielicowe i słabo bielicowe na loessach właściwych, namytych i spiaszczonych, gleby próchniczne z głębokim poziomem próchnicznym, rędziny, czarnoziemy, gleby podmokłe, mady wreszcie suche i jałowe piaski. Poszczególne gleby oznaczone są odpowiedniemi kolorami.

Cena tomu I Monografji wraz z mapą została dla nauczycieli zniżona do 5 zł.

Zamówienia należy nadsyłać do administracji Lubelskiego Dziennika Wojewódzkiego w Lublinie, ul. Niecała Nr. 14, wpłacając należność do P. K. O. na konto Nr. 100200.

Birobidżan in Bau — konfiskata.

Nr. O. 25770/35. Urząd Wojewódzki Lwowski (Wydział Społ. Polit. Ref. Prasowy) pismem z dnia 7 października 1935 r. L. B. B. 136/K/1072/35 zawiadomił Kuratorjum O. S. Lwowskiego, że w Bernie Morawskiem (Brün) w Czechosłowacji poczęło ukazywać się czasopismo w języku niemieckim p. t. „Birobidżan in Bau“, organ t. zw. Geselschaft zur Unterstützung des jüdischen Siedlugswerkes in Birobidżan („Ji-Ko-Bir“).

Dotychczas wyszły dwa numery tego czasopisma z daty sierpień i wrzesień b. r.

Nie ulega wątpliwości, że wydawnictwo, poświęcone pozornie sprawie społecznego przewarstwowienia mas żydowskich, faktycznie ma na celu szerzenie haseł komunistycznych.

Z tego też powodu Starosta Grodzki we Lwowie dokonał w dniu 2 października b. r. tymczasowego zajęcia wspomnianych druków jako zawierających w treści znamiona przestępstwa z art. 93, § 2 kk.

Powyższe podaje się do wiadomości, celem niedopuszczenia do rozszerzenia się omawianego czasopisma na terenie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Odebranie debitu.

Nr. O. 25667/35. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 33 dekretu z dnia 7 lutego 1919 w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych (Dz. Pr. P. Nr. 14, poz. 186), § 26 ustawy prasowej z dnia 17 grudnia 1862 (Dz. Pr. P. Nr. 6 ex 1863), oraz § 14 ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 (Dz. U. R. Nr. 16, str. 65) w brzmieniu art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) odebrało debit pocztowy niżej wymienionym drukom, ponieważ te druki zawierają w swej treści cechy przestępstw przewidzianych w kodeksie karnym:

1) czasopismu „Der Kämfer", wydawanemu w języku niemieckim w Zurychu w Szwajcarji,

2) broszurze „Reischstagsbrand — Wer ist verurteilt?", Justiniana w języku niemieckim, wydanej przez Verlagsanstalt Graphia w Karlsbadzie,

3) broszurze „Oranienburg — Erster autentischer Bericht eines aus dem Konzentrationslager Geflüchteten", Gerharta Segera w języku niemieckim, wydanej przez Verlagsanstalt Graphia w Karlsbadzie,

4) książce „Der grosse Strom" Fridy Rubiner w języku niemieckim, wydanej w Wiedniu i Berlinie,

5) czasopismu (Tygodnik) „Cassandre", wychodzącemu w języku francuskim w Brukseli (Belgja),

6) czasopismu „Samostijnost", tygodnikowi wydawanemu w języku ruskim w Czerniowcach (Rumunja),

7) czasopismu „Morgen Frajhajt", dziennikowi wychodzącemu w Nowym Jorku w języku żydowskim,

8) czasopismu „Promień" (Le Rayon), dziennikowi wychodzącemu w Paryżu w języku polskim,

9) czasopismu „Wistnik O. D. W. U.", wychodzącemu w Filadelfji w języku ruskim,

10) broszurze „Nacjokracja", Mikołaja Ściborskiego, wydanej w Paryżu w 1935 r. w języku ruskim,

11) broszurze „Liederbuch der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei" Hansa Bajera, wydanej w Monachjum w r. 1934, w jęz. niemieckim,

12) broszurze „Wir kämpfen nur für Hitler" (Nationalsozialistischer Liederschatz, Band 6), wydanej w Monachjum,

13) miesięcznikowi „Der Sturmschritt" — Monatsschrift für Literatur und Kunst', wychodzącemu w Charkowie w języku niemieckim,

14) książce „Mówią chłopi galicyjscy — 300 powstańców

przed sądem faszystowskim, wydanej w Mińsku Wydawn. Państwowe Białorusi) w r. 1935 w języku polskim,

15) książce „Weiss - Buch über die Erschiessungen des 30 Juni 1934. Autentische Darstellung der deutschen Bartholomäusnacht" wydanej w r 1935 przez „Edizions du carrefour" w Paryżu,

16) książce „Braunbuch II. Dimitroff contra Goering — Enthüllungen über die wahren Brandstifter", wydanej w roku 1934 przez „Editions carrefour" w Paryżu,

17) książce „Die deutsche Tragödie". Der Selbstmord einer Republik Georg Bernhard wydanej w r. 1933 przez „Orbis-Verlag A-G" w Pradze,

18) książce „Die Diktatur des Hausknechts" Alfred Kerr, wydanej w r. 1934 przez „Les associes editeurs" w Brukseli,

19) książce „Adolf Hitler deine opfer klagen in Konzentrationslager. Ein Appel an das Gewissen der Welt", wydanej w r. 1934 przez wydawnictwo „Graphia" w Karlsbadzie,

20) broszurze „Das III. Reich in der Karikatur", wydanej przez „Simplicus Verlag" w Pradze,

21) czasopismu „Agrarnyje Problemy", wydawanemu w języku rosyjskim w Moskwie,

22) czasopismu „Nacjonalist", wydawanemu w języku ruskim w Filadelfji,

23) czasopismu „Sowjetskoje Stroitielstwo", wydawanemu w języku rosyjskim w Moskwie,

24) broszurze „Dźwie wiasny" Alesia Donożanki, wydanej w języku białoruskim w r. 1932 w Mińsku,

25) broszurze „Prygraniczny Manastyr" E. Muraszki, wydanej w jęku białoruskim w r. 1930 w Mińsku,

26) broszurze „Dziesiać" Um Biaduli, wydanej w języku białoruskim w r. 1930 w Mińsku,

27) broszurze „Jak praca stwaryła czaławieka" S. Waltgarda, wydanej w języku białoruskim w r. 1930 w Mińsku,

28) broszurze „Proletarische Lieder USSR — Pieśni proletarjackie ZSRR. Chants proletariens de l'URSS", wydanej w języku polskim, niemieckim i francuskim w r. 1931 w Moskwie,

29) broszurze „Sprawocznik dla starostw i kružków junych druzjej", wydanej w języku rosyjskim w r. 1934 w Moskwie,

30) broszurze „W stratosferu" Na Rynina, wydanej w języku rosyjskim w 1934 r. w Leningradzie.

Powyższe podaje się do wiadomości wskutek pism Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Społ. Polit., Referat Prasowy) we Lwowie z dnia 6 września 1935 r. L. B. B. 137/42/35 i L. B. B. 137/44/35, z dnia 24 wrze-

śnia 1935 r. L. B. B. 137/45/35 i z dnia 3 października 1935 r. L. B. B. 137/46/35.

Nadesłane.

Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa.

Jan Wiktor. „Orka na ugorze". Powieść. Str. 382. Zł 12.

Dwoma torami idzie akcja powieści. Jeden z nich prowadzi na nędzną wieś podhalańską, drugi do szkoły, jedynego ośrodka światła i ciepła wśród pustkowia. Kapłanką tej szkoły jest nauczycielka polska, wierząca w swoje posłannictwo, pełna zapału, wiary i nadziei, mimo codziennej trudnej i wyczerpującej walki z dziećmi, rodzicami, z całem nierozumiejącem jej otoczeniem.

J. Rychlicki. „Przygody Krzysztofa Arciszewskiego". Str. 184. Zł 2.80.

W szeregu wstrząsających obrazów autor „Przygód Krzysztofa Arciszewskiego" kreśli życie jednej z postaci historycznych, admirała holenderskiego, zdobywcy dla Holandji Brazylji, Parahiby i Pernambuco, tudzież generała artylerji za Władysława IV i Jana Kazimierza.

St. Karpiński. Mjr. pil. „Polskie skrzydła w moich lotach długodystansowych". Str. 164. Zł 4.50.

„Polskie skrzydła w moich lotach długodystansowych" zawiera barwny i niezmiernie ciekawy opis wrażeń z wykonanych przez autora 3-ch wielkich lotów długodystansowych po przez całą Polskę, Europę, egzotyczne kraje Azji i Afryki.

Dr. A. Paszkudzki. „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 kwietnia 1935". Stron 188. Zł 3.30.

Książka ta zawiera obok nowej Konstytucji, także komentarz do każdego artykułu Konstytucji, rozwinięty i uzupełniony streszczeniem i objaśnieniem ważniejszych ustaw, a mianowicie: ustawy o stowarzyszeniach, o ubezpieczeniach społecznych, o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, ordynacyj wyborczych do Sejmu i Senatu, ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, o reformie rolnej i o organizacji szkolnictwa, a zatem tych, których omówienie jest niezbędne w związku z odpowiedniemi artykułami Konstytucji.

E. Romer. „Powszechny Atlas Geograficzny".

Trudno dziś sobie wyobrazić kulturalnego obywatela zachodniej Europy, któryby wiadomości, czerpanych z gazet i encyklopedji, nie uzupełniał znajomością mapy.

W naszych polskich stosunkach brak był potrzebom ogólnym odpowiadającego atlasu. Dopiero w ostatnich latach sytuacja pod tym względem gruntownie się poprawiła dzięki „Powszechnemu Atlasowi Geograficznemu" E. Romera, który w dużej mierze zaspokaja polskie potrzeby w tym zakresie. Jest on zaopatrzony nadto w skorowidz alfabetyczny, około 15.000 nazw geograficznych, pozwalający w każdej chwili usunąć wątpliwości topograficzne czytelnika. Nie ulega wątpliwości, że fakt istnienia takiego polskiego atlasu przyczyni się w poważnej mierze do popularyzacji atlasu w domu, a tem samem do zwiększenia naszej znajomości świata, która jest niezbędną, o ile mamy choćby najmniejsze mocarstwowe aspiracje.

Z. Szymanowska. „Opowieść o naszym domu".

„Opowieść o naszym domu" opisuje życie rodziny kompozytora Karola Szymanowskiego, w dalekim zakątku Ukrainy, w rodowym ich majątku, Tymoszówce.

Opowieść jest pasmem wspomnień autorki, siostry kompozytora, od jej wczesnego dzieciństwa do wyjazdu Szymanowskich, w epoce bolszewizmu, z ukochanej Tymoszówki. Przewijają się tam, w świetnie literacko i kolorystycznie ujętych szczegółach, postacie mieszkańców i gości starego dworu.

Lepecki Mieczysław. „W blaskach wojny".

Znaczna większość naszych dostojników cywilnych i wojskowych piastowała w okresie wojny polsko - bolszewickiej skromne stanowiska i nosiła niskie stopnie wojskowe. „W blaskach wojny" widzimy ich jako podoficerów, podporuczników, kapitanów, rzadko majorów. O szeregu wybitnych dzisiejszych generałów czyta się tam jako o kapitanach, o niejednym wiceministrze jako o podporuczniku, o licznych dygnitarzach jako o skromnych dowódcach plutonów, kompanij. Nadaje to książce charakterystyczny posmak, który obok dużych jej walorów literackich stwarza całość nader ciekawą.

Świat i Życie. Tom III. Zeszyt 8. Zeszyt ten otwiera obszerny artykuł „Niemcy". Artykuł ten składa się z trzech części: prof. dr. Stanisław Pawłowski pisze o ziemiach niemieckich z punktu widzenia geograficznego, doc. dr. Józef Feldman daje rzut syntetyczny historji Niemiec, prof. dr. Zygmunt Łempicki charakteryzuje kulturę Niemiec współczesnych.

Art. „Obywatel", napisany przez b. premjera Janusza Jędrzejewicza, przedstawia dzieje rozwoju pojęcia „obywatel".

Z dziedziny humanistyki zawiera ten numer artykuł Heleny Boguszewskiej „Niewidomi", art. „Niewolnictwo", oraz art. „Odkrycie geograficzne" doc. Bolesława Olszewicza.

O przyrodzie mówi art. „Nowotwory“ dr. Józefa Steina, „Obłoki“ A. B. Dobrowolskiego, „Ochrona przyrody“ prof. dr. Bolesława Hryniewieckiego, wreszcie art. „Oddychanie“ dr. Stefana Gartkiewicza (Oddychanie ludzi i zwierząt) i prof. dr. Mieczysława Korczewskiego (Oddychanie roślin).

Tom III, zeszyt 9 zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“ daje szereg artykułów z zakresu nauk przyrodniczych: prof. dr. Ludwika Hirszfelda: „Odporność“, prof. dr. Jana Dembowskiego: „Odruchy warunkowe“, prof. dr. Jana Sosnowskiego: „Odżywianie“, prof. dr. Mieczysława Korczewskiego „Odżywianie roślin“, W. Skrzywanowej „Ogrodnictwo“, dr. Bogdana Zawadzkiego „Oko“.

Z innych dziedzin nauki są artykuły: doc. dr. Bolesława Olszewicza o „Odkryciach i podróżach geograficznych“, dr. inż. Bronisława Biegeleisena „Ogrzewanie“ i „Organizacja“, Tadeusza Sławińskiego o „Oszczędności“. Dr. Zofja Balsigierowa przedstawia formy „Opieki społecznej“, por. marynarki Olgierd Żukowski pisze o statkach i okrętach, doc. dr. Bronisława Keuprulian o „Ormianach“, wreszcie prof. dr. Zygmunt Łempicki pisze o „Oświeceniu“.

T o m a s z K u n z e k. Dziesięciolecie istnienia i działalności Podolskiego T-wa Turystyczno - Krajoznawczego 1925—1935.

Wskutek pisma Urzędu Wojewódzkiego Tarnopolskiego z dnia 12 września 1935 r. K. D. 91 zwraca się uwagę na walory turystyczno-krajoznawcze Podola, które powyższa broszurka propaguje, zwłaszcza pod względem organizacji wycieczek.

S a n d e c k i R o m a n. Bibljoteka Szkoły Powszechnej.

Książka obejmuje następujące działy: Wstęp. Rozporządzenia władz szkolnych w sprawie bibljotek szkolnych. Wykaz książek poleconych przez komisję do oceny książek do czytania dla młodzieży szkolnej przy Min. W. R. i O. P. od początku jej istnienia do końca roku 1934 włącznie. Lektura uzupełniająca dla młodzieży szkół powszechnych. Książki pomocnicze dla nauczycieli szkół powszechnych. Wykaz książek godnych polecenia do bibljotek nauczycielskich. Objaśnienia.

Zebrany materjał ułatwi uporządkowanie i prowadzenie bibljotek szkolnych.

WIR LERNER DEUTSCH. Tom I i II. Podręcznik do nauki języka niemieckiego dla I kl. gimn. W. Dewitzowej, R. Kerna, G. Żółtkowskiej . . . 1·60
WIR SPRECHEN DEUTSCH. Podręcznik do nauki języka niem. dla II kl. gimn. W. Dewitzowej, R. Kerna, H. Żółtkowskiej . . . . . 1·60
Uwagi metodyczne do podręcznika **WIR LERNEN DEUTSCH.** W. Dewitzowej, G. Żółtkowskiej . . . . 0·80
GEOMETRJA dla III kl. gimn. Z. Chwiałkowskiego, W. Schayera, A. Tarskiego 1·20

Kierownictwa szkół, względnie P. T. Nauczyciele z terenów województwa lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego winni zamówienia skierowywać do **Oddziału Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie, Kurkowa 21.**

Należności prosimy wpłacać **na konto P. K. O. Nr. 505.425.**

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych
Oddział we Lwowie — ul. Kurkowa 21 — Telefon Nr. 228-47
Nr. konta P. K. O. 505.425

u k a z a ł y s i ę:

DRUKI RACHUNKOWO-KASOWE dla szkół

Wzór		Cena 1 arkusza Zł
Nr. 1.	— Dziennik kasowy — okładka	—.23
„ 1.	— „ „ — wkładka	—·19
„ 2.	— Sprawozdanie z dziennika kasowego	—·04
„ 2. a.	— Spis dokum. rach. do sprawozd. — okładka	—·04
„ 2. a	— „ „ „ „ „ — wkładka	—·04
„ 3.	— Plan finansowo-gospodarczy	—·04
„ 4.	Spraw. z wykon. planu finan.-gosp.	—·04
Nr. 5.	— Księga kontr. opłat uczniów (słuch). — okładka	—·19
„ 5.	— „ „ „ „ „ wkładka	—·15
„ 6.	— Spraw. o liczbie uczn. (słuch.) o stanie wpłat	—·04
„ 7/14.	— Księga inwentarza — okładka	—·23
„ 7/14.	— „ „ — wkładka	—·19
„ 8/15.	— Biblj. Księga inwentarza — okładka	—·23
„ 8/15.	„ „ „ — wkładka	—·10
„ 9/16.	Księga materjałowa okładka	—·04
„ 16.	— „ „ — wkładka	—·04

Warunki prenumeraty:

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego Kur. O. S. Lw. wynosi 6 złotych, która może być uregulowana w 4 ratach kwartalnych. Cena numeru pojedyńczego wynosi 60 groszy. Prenumeratę wpłacać należy wyłącznie na Konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Administracja Dziennika Urzędowego we Lwowie.

Cena ogłoszeń; Cała strona 120 zł., pół strony 65 zł., ćwierć strony 35 zł.

Adres Redakcji i Administracji:

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie, ul. Karmelicka l. 4,

„Drukarnia Polska“ Lwów, Krasickich 18 a. — Tel. 229-19.